

Fremsat den 29. januar 2014 af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet

(Bemyndigelse til digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer m.v.)

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 11. februar 2013, som ændret ved lov nr. 158 af 20. februar 2013, § 4 i lov nr. 647 af 12. juni 2013 og lov nr. 1468 af 17. december 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 2, 1.-4. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:
»Inden et nyt parti påbegynder indsamling af vælgererklæringer efter stk. 1, 2. pkt., skal partiets navn godkendes af Valgnævnet, jf. § 17. Godkendelsen gælder i tre år regnet fra godkendelsens dato.«
2. I § 12, stk. 2, 5. pkt., der bliver 3. pkt., ændres »en formular« til: »navnet«.
3. I § 12, stk. 3, 1. pkt., udgår »formularen og«.
4. I § 12, stk. 4, 1. pkt., ændres to steder »formular til vælgererklæring« til: »navn«, og »en formular med det« udgår.
5. § 12, stk. 4, 2. pkt., affattes således:
»Den, der har fået partiets navn godkendt, kan dog, uanset at der ikke er forløbet et år efter udløbet af den tidligere godkendelse, indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, ikke kan få godkendt partinavn.«
6. § 12, stk. 5-9, ophæves, og i stedet indsættes:
»Stk. 5. Vælgeren skal ved erklæringens afgivelse opfylde betingelserne for valgret til Folketinget.
Stk. 6. En vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen. Efter denne periode skal vælgererklæringen tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. En vælger kan ikke afgive erklæring for et andet parti, så længe vælgerens erklæring efter 1. pkt. er gyldig,

eller, når partiet er anmeldt efter stk. 1, så længe anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. stk. 7. En vælger kan frem til tidspunktet for anmeldelsen af partiet trække sin erklæring tilbage. En vælgererklæring, der efter 4. pkt. er trukket tilbage, skal tilintetgøres.

Stk. 7. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst i 18 måneder fra anmeldelsens dato.

Stk. 8. En gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage, jf. stk. 6, skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres.

Stk. 9. Vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. stk. 1, må ikke anvendes til andet formål.

Stk. 10. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier.

Stk. 11. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilknytning til regler fastsat i medfør af stk. 10 fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, som økonomi- og indenrigsministeren stiller til rådighed. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter i den forbindelse regler om

- 1) fritagelse af vælgere fra anvendelse af et digitalt system,
- 2) forløb af en periode mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af en erklæring, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt.,
- 3) indhentning af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) til brug for konstatering af, om den i stk. 5 nævnte betingelse er opfyldt,
- 4) behandling af de oplysninger, der indgår i det digitale system, herunder oplysninger, der indhentes fra Det Centrale Personregister (CPR), og

5) opbevaring og tilintetgørelse af oplysninger, jf. stk. 6 og 8.«

7. I § 17, stk. 1, nr. 2, ændres »formularer til vælgererklæringer« til: »navne«.

§ 2

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 11. februar 2013, som ændret ved lov nr. 1469 af 17. december 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 11, stk. 2, 1.-4. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Inden et nyt parti påbegynder indsamling af vælgererklæringer efter stk. 1, 2. pkt., skal partiets navn godkendes af det valgnævn, der er nedsat i henhold til § 17 i lov om valg til Folketinget. Godkendelsen gælder i tre år regnet fra godkendelsens dato.«

2. I § 11, stk. 2, 5. pkt., der bliver 3. pkt., ændres »en formular« til: »navnet«.

3. I § 11, stk. 3, 1. pkt., udgår »formularen og«.

4. I § 11, stk. 4, 1. pkt., ændres to steder »formular til vælgererklæring« til: »navn«, og »en formular med det« udgår.

5. § 11, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Den, der har fået partiets navn godkendt, kan dog, uanset at der ikke er forløbet et år efter udløbet af den tidligere godkendelse, indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i § 12, jf. § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, i lov om valg til Folketinget, ikke kan få godkendt partinavnet.«

6. § 11, stk. 5-8, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Vælgeren skal ved erklæringens afgivelse opfylde betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet.

Stk. 6. En vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen. Efter denne periode skal vælgererklæringen tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. En vælger kan ikke afgive erklæring for et andet parti, så længe vælgerens erklæring efter 1. pkt. er gyldig, eller, når partiet er anmeldt efter stk. 1, så længe anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. stk. 7. En vælger kan frem til tidspunktet for anmeldelsen af partiet trække sin erklæring tilbage. En vælgererklæring, der efter 4. pkt. er trukket tilbage, skal tilintetgøres.

Stk. 7. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommende valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 8. En gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage, jf. stk. 6, skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres.

Stk. 9. Vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, jf. stk. 1, må ikke anvendes til andet formål.

Stk. 10. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier.

Stk. 11. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilknytning til regler fastsat i medfør af stk. 10 fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, som økonomi- og indenrigsministeren stiller til rådighed. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter i den forbindelse regler om

- 1) fritagelse af vælgere fra anvendelse af et digitalt system,
- 2) forløb af en periode mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af en erklæring, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt.,
- 3) indhentning af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) til brug for konstatering af, om den i stk. 5 nævnte betingelse er opfyldt,
- 4) behandling af de oplysninger, der indgår i det digitale system, herunder oplysninger, der indhentes fra Det Centrale Personregister (CPR), og
- 5) opbevaring og tilintetgørelse af oplysninger, jf. stk. 6 og 8.«

§ 3

Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 4

Stk. 1. Vælgererklæringer, som er indsamlet før lovens ikrafttræden, mister ikke deres gyldighed som følge af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Vælgererklæringer, som er afgivet tidligst et år før lovens ikrafttræden til brug for anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, er gyldige i 18 måneder fra erklæringernes afgivelse.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte overgangsregler, herunder regler om partiernes mulighed for efter lovens ikrafttræden uden brug af det digitale system at indlevere vælgererklæringer, der er indsamlet før lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indhold

1. *Indledning*
2. *Baggrunden for lovforslaget*
3. *Gældende regler for indsamling af vælgererklæringer*
4. *Lovforslagets indhold*
 - 4.1 *Grundlæggende principper for indsamling af vælgererklæringer fastholdes*
 - 4.2 *Nye regler for indsamling uafhængigt af en digitalisering*
 - 4.2.1 *Krav om brug af standardformular til vælgererklæring*
 - 4.2.2 *Nye regler for gyldigheden af vælgererklæringer*
 - 4.2.3 *Nye regler for gyldigheden af anmeldelse af nye partier*
 - 4.2.4 *Forbud mod anvendelse til andet formål*
 - 4.3 *Etablering af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer*
 - 4.4 *Principper for et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer*
 - 4.4.1 *Støttetilkendegivelse fra vælgeren til partiet*
 - 4.4.2 *Vælgerens elektroniske afgivelse af vælgererklæringen efter en eftertænksomhedsperiode*
 - 4.4.3 *Kontrol af vælgererklæringen*
 - 4.4.3.1 *Valgret*
 - 4.4.3.2 *Afgivelse af mere end én vælgererklæring*
 - 4.4.3.3 *Tilbage melding, hvis erklæring ikke kan afgives*
 - 4.4.4 *Kvittering til vælgeren*
 - 4.4.5 *Vælgererklæringens gyldighed*
 - 4.4.6 *Anmeldelse af et nyt parti*
 - 4.4.7 *Opbevaring og tilintetgørelse af vælgererklæringer*
 - 4.5 *Alternativ procedure for vælgere, der ikke kan anvende det digitale system*
 - 4.5.1 *Alternativ procedure for IT-sårbare vælgere*
 - 4.5.2 *Alternativ procedure for EU-bosatte danskere*
 - 4.6 *Procedure i tilfælde, hvor et digitalt system ikke er funktionsdygtigt*
 - 4.7 *Evaluerings af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer*
 - 4.8 *Overgangsløsning for igangværende indsamlinger af vælgererklæringer*
 - 4.9 *Persondatarelige aspekter*
 - 4.9.1 *Dataansvar*
 - 4.9.2 *Hjemmel til behandling af oplysninger*
 - 4.9.2.1 *Partiernes hjemmel til at behandle oplysninger*
 - 4.9.2.2 *Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmel til at behandle oplysninger*
 - 4.9.2.3 *Forbud mod anden brug af oplysningerne*
 - 4.9.2.4 *Vælgerens rettigheder i medfør af persondataloven*
 - 4.9.3 *Sikkerhed i det digitale system*
 - 4.9.4 *Anmeldelse til Datatilsynet*
5. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
6. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
7. *Administrative konsekvenser for borgerne*
8. *Miljømæssige konsekvenser*
9. *Forholdet til EU-retten*

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget etableres der hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og herunder at dette skal ske ved brug af et digitalt system.

Hensigten er, at der fremadrettet skal anvendes et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer. Lovforslaget etablerer også hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om en manuel procedure, idet en sådan hjemmel bør være til stede for at sikre, at det er muligt at indsamle vælgererklæringer i tilfælde af, at der ikke er et funktionsdygtigt digitalt system til rådighed.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder, at det er vigtigt at indføre en digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer. Herved effektiviseres og forenkles proceduren for indsamling af vælgererklæringer, så det bliver nemmere for vælgere at afgive en vælgererklæring og nemmere for nye partier at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. På denne måde moderniseres og styrkes demokratiet.

Det foreslås, at loven træder i kraft efter ministerens nærmere bestemmelse herom.

2. Baggrunden for lovforslaget

Flere nye partier, der ønsker at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg, har opfordret til, at proceduren for indsamling af vælgererklæringer bliver digitaliseret og forenklet, idet den nuværende procedure opleves som administrativt tung og omkostningskrævende. Økonomi- og Indenrigsministeriet har herefter undersøgt mulighederne for en digitalisering og forenkling af proceduren for indsamlingen af vælgererklæringer.

På baggrund af ministeriets undersøgelse er der den 25. oktober 2013 indgået en politisk aftale mellem regeringen og de øvrige partier i Folketinget om ændring af reglerne for indsamling af vælgererklæringer. Lovforslaget udmønter denne aftale, som har følgende ordlyd:

»Alle Folketingets partier er enige om at ændre lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, så proceduren for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, digitaliseres.

Partierne finder, at det er vigtigt, at demokratiet moderniseres i takt med udviklingen i samfundet. I det omfang digital teknologi kan bidrage til at udvikle og styrke demokratiet, bør dette udnyttes. Partierne ønsker derfor at digitalisere og derved effektivisere og forenkle proceduren for indsamling af vælgererklæringer, så det bliver nemmere for nye

partier at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Partierne er derfor enige om at ændre lovgivningen, så indsamling af vælgererklæringer kan ske ved brug af et digitalt system. Med en digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer skal en vælger således kunne underskrive en vælgererklæring digitalt. Det digitale system skal desuden i forbindelse med den digitale underskrift automatisk kunne foretage den kontrol af valgret, som i dag foretages i kommunerne. Det digitale system skal i øvrige kunne varetage de hensyn, der ligger til grund for den nuværende procedure for indsamling af vælgererklæringer, herunder sikre, at der indgår en eftertænkingsperiode i processen for afgivelse af en vælgererklæring til støtte for et parti, der ønsker at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg. Partierne er enige om, at digitaliseringen skal ske på grundlag af den i bilag 1 beskrevne model.

Partierne er ligeledes enige om, at den endelige partianmeldelse skal ske gennem det digitale system, samt at anmeldelsen af et parti fremover skal være gyldig frem til næste folketingsvalg, dog i mindst 18 måneder fra anmeldelsesdato i stedet for som i dag i 1 år.

Partierne er endvidere enige om, at det ved en digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer vil være nødvendigt at tilgodese vælgere, som ikke har mulighed for at anvende et digitalt system. Denne gruppe af vælgere skal fortsat have mulighed for ved indlevering af en fysisk vælgererklæring at støtte et parti, som ønsker at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg.

Partierne er endelig enige om, at der skal arbejdes for, at den digitale procedure for indsamling af vælgererklæringer kan træde i kraft den 1. januar 2015. Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet fremsættes derfor primo 2014.«

3. Gældende regler for indsamling af vælgererklæringer

De gældende regler om indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg, findes i § 12 i folketingsvalgloven henholdsvis § 11 i Europa-Parlamentsvalgloven.

Det følger af valglovgivningen, at nye partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, til brug for anmeldelse af det nye parti skal indsamle et antal vælgererklæringer. Antallet af vælgererklæringer skal ved folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg mindst svare til 1/175 henholdsvis 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg, jf. folketingsvalg-

lovens § 12, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1. Der er for tiden tale om 20.260 vælgererklæringer ved anmeldelse af opstilling til folketingsvalg og 70.908 vælgererklæringer ved anmeldelse til Europa-Parlamentsvalg. Anmeldelsen skal ved folketingsvalg ske senest kl. 12 femten dage før valgdagen og ved Europa-Parlamentsvalg ske senest kl. 12 otte uger før valgdagen.

Vælgererklæringerne skal afgives på en formular, der forinden skal godkendes af det valgnævn, som er nedsat af økonomi- og indenrigsministeren i henhold til folketingsvalglovens § 17, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 2. Valgnævnet afgør i forbindelse med godkendelse af formularen, om partiets navn kan godkendes. Afgørelse af, om navnet for et nyt parti kan godkendes, træffes efter reglerne i folketingsvalglovens § 13, stk. 1 og 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 12.

I praksis anvendes alene den standardvælgererklæring, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har udarbejdet, med den ændring, der består i en tilføjelse af partiets navn.

Godkendelsen af formularen og partinavnet gælder i tre år med mulighed for, at partiet kan ansøge om forlængelse af godkendelsen for et år. Forlængelse kan ske, hvis der er grund til at antage, at der inden for denne periode vil blive foretaget partianmeldelse. Forlængelse kan i særlige tilfælde ske flere gange. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 2 og 3, samt Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 2 og 3.

I tilfælde, hvor et nyt parti ikke anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren inden for den periode, hvor godkendelsen af formularen til vælgererklæring og en eventuel forlængelse af godkendelsen gælder, kan den, der tidligere har fået formularen til vælgererklæring godkendt, tidligst indgive ansøgning om godkendelse af en formular med samme partinavn, når der er forløbet et år, efter at den tidligere godkendelse er udløbet. Der gælder dog en undtagelse til dette i tilfælde, hvor andre ikke kan få godkendt partinavnet, fordi det er omfattet af reglerne i folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2. Disse bestemmelser giver en særlig beskyttelse, når der er tale om et navn, som er navnet for et parti, der har været opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, eller når det ved endelig dom er fastslået eller der i øvrigt er grund til at antage, at der er eneret til navnet. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 4, samt Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 4.

En vælgererklæring skal for at være gyldig være udfyldt med vælgerens navn, personnummer og bopæl samt være underskrevet og dateret af vælgeren personligt. Efter at vælgeren har udfyldt og underskrevet vælgererklæringen, skal den sendes til attestations hos den kommune, hvor vælgeren opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten (bopælskommunen). Ved attestationen bekræftes det, at vælgeren opfylder betingelserne for valgret til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet. For vælgere, der alene har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2 (danske statsborgere med bopæl i et andet EU-land), påføres attestations dog af vedkommende danske repræsentation i det

land, hvori de pågældende har bopæl. Er vælgeren død efter afgivelse af vælgererklæringen, kan attestations ikke meddeles. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 5, samt Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5.

For så vidt angår vælgererklæringer afgivet til støtte for partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg, skal kommunen efter attestationsen sende erklæringen til vælgeren, som herefter skal videresende vælgererklæringen til partiet, såfremt vælgeren fortsat ønsker at deltage i anmeldelsen af det pågældende parti, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 6. Vælgeren får herved lejlighed til eftertanke inden den endelige afgivelse af erklæringen over for partiet. Vælgererklæringer afgivet til støtte for et parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, sendes efter attestations til partiet. Partierne skal herefter opbevare de attesterede vælgererklæringer, indtil partiet anmeldes.

Ved anmeldelsen af et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg, overgives vælgererklæringerne til økonomi- og indenrigsministeren, hvorefter Økonomi- og Indenrigsministeriet kontrollerer vælgererklæringernes antal og gyldighed. For så vidt angår anmeldelse til folketingsvalg medregnes en vælgererklæring ikke, hvis den er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af partiet, mens en vælgererklæring afgivet til støtte for et parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, ikke medregnes, hvis den er afgivet et år eller mere før anmeldelsen af partiet. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 7, nr. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, nr. 1.

For såvel folketingsvalg som Europa-Parlamentsvalg medregnes en vælgererklæring endvidere ikke, hvis den er afgivet af en vælger, der allerede har afgivet erklæring for et andet parti, der er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i det pågældende valg. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 7, nr. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, nr. 2. En vælger kan dermed kun deltage i anmeldelsen af ét parti ad gangen.

En vælger bliver således bundet af sin vælgererklæring ved et partis anmeldelse i den forstand, at en vælgererklæring afgivet til fordel for et andet parti ikke kan medregnes ved sidstnævnte partis anmeldelse, såfremt partiet anmeldes efter det første parti. Dette gælder uanset, hvilket parti vælgeren først har afgivet erklæring til støtte for. Indgiver et parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, ikke anmeldelse inden for 18 måneder efter vælgerens afgivelse af erklæringen, kan vælgeren dog afgive erklæring til støtte for et andet parti, idet den først afgivne vælgererklæring ikke længere er gyldig. Vælgere, der har afgivet en erklæring til støtte for et parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, kan tilsvarende afgive vælgererklæring til støtte for et andet parti efter et år.

Anmeldelse af et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg er gyldig indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst 1 år fra anmeldelsesdatoen, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 8, mens anmeldelse af et nyt parti til deltagelse i Europa-Parlamentsvalg er gyldig indtil afholdelse af før-

stkommende Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 7.

Vælgererklæringerne opbevares af økonomi- og indenrigsministeren, så længe anmeldelsen af partiet gælder, hvorefter de tilintetgøres, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 9, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8.

Efter de gældende regler behandles vælgererklæringerne i papirform hos såvel partierne som Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det enkelte partis samling af vælgererklæringer er i dag omfattet af (visse af) persondatalovens regler, hvis oplysningerne behandles systematisk. Partiernes indsamlede vælgererklæringer overdrages i dag til Økonomi- og Indenrigsministeriet i papirform. Persondatalovens § 7, stk. 8, om forbud mod edb-registre i den offentlige forvaltning med oplysninger om politiske forhold, som ikke er offentligt tilgængelige, gælder alene oplysninger, der behandles elektronisk, og finder derfor ikke anvendelse i dag.

4. Lovforslagets indhold

4.1 Grundlæggende principper for indsamling af vælgererklæringer fastholdes

Regeringen og de øvrige partier i Folketinget er enige om at digitalisere proceduren for indsamling af vælgererklæringer. Det foreslås derfor at ændre reglerne for indsamling af vælgererklæringer, så der gives hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om indsamlingen af vælgererklæringer, herunder at dette skal ske via et digitalt system, som stilles til rådighed af økonomi- og indenrigsministeren.

Ændringen af reglerne indebærer ikke en ændring af de grundlæggende principper, der ligger bag de gældende regler på området.

Valgnævnet skal derfor fortsat godkende et nyt partis navn i overensstemmelse med de gældende regler herom. Der foreslås ingen ændringer i reglerne for, hvornår et partinavn ikke kan godkendes, eller hvor længe en godkendelse af et partinavn gælder.

Efter de gældende regler fastslås identiteten af en vælger, som underskriver en vælgererklæring, ved oplysning om vælgerens personnummer, ligesom der også stilles krav om vælgerens egenhændige underskrift på erklæringen. Det skal fremadrettet fortsat være et krav, at identiteten af en vælger, som afgiver en vælgererklæring, kan fastslås, idet der dog som udgangspunkt ved anvendelse af et digitalt system ikke vil være behov for, at vælgeren opgiver sit personnummer til partiet ved afgivelse af en vælgererklæring.

Det skal endvidere fortsat være et krav, at en vælger, som afgiver en vælgererklæring, skal opfylde betingelserne for valget til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet.

Lovforslaget indebærer ikke ændringer i det antal vælgererklæringer, der kræves for, at et nyt parti kan blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, eller i fristerne for anmeldelse af et nyt parti til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, jf. herom afsnit 3 om gældende ret. Når et nyt parti har indsamlet et antal vælger-

erklæringer, der mindst svarer til 1/175 henholdsvis 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg, kan partiet følgelig anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i valg til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet. Anmeldelsen skal ved folketingsvalg ske senest kl. 12 femten dage før valgdagen og ved Europa-Parlamentsvalg senest kl. 12 otte uger før valgdagen.

4.2 Nye regler for indsamling uafhængigt af en digitalisering

4.2.1 Krav om brug af standardformular til vælgererklæring

Det foreslås, at økonomi- og indenrigsministeren skal kunne fastsætte regler om, at der fremover skal være pligt til at anvende en standardformular til indsamling af vælgererklæringer, som bliver udarbejdet af ministeriet. Valgnævnet skal derfor ikke længere godkende en formular til vælgererklæringer for det enkelte parti. Det bemærkes herved, at nye partier også i dag i praksis anvender en af Økonomi- og Indenrigsministeriet udarbejdet standardvælgererklæring, jf. herom afsnit 3 om gældende ret.

4.2.2 Nye regler for gyldigheden af vælgererklæringer

Det foreslås, at reglen om, at en vælger kun kan deltage i anmeldelsen af ét parti ad gangen, fastholdes, dog således, at vælgeren allerede ved erklæringens afgivelse bliver bundet heraf og ikke først, når et parti anmeldes, som det er tilfældet i dag. På den måde opnår partierne større sikkerhed for, at indsamlede vælgererklæringer reelt er gyldige ved partiets anmeldelse. Dog indføres der mulighed for, at en vælger kan trække en afgivet erklæring tilbage frem til anmeldelsestidspunktet. Da vælgererklæringen fremover vil være bindende fra underskriftstidspunktet, og da der ved brug af et digitalt system kan ske en umiddelbar og effektiv kontrol af, om vælgeren allerede har underskrevet en vælgererklæring til støtte for et andet parti, findes det hensigtsmæssigt samtidig at indføre mulighed for, at vælgeren kan trække en allerede afgivet vælgererklæring tilbage frem til anmeldelsestidspunktet. Det vil blive nærmere reguleret ved bekendtgørelse, hvordan en vælger kan trække sin vælgererklæring tilbage. Der henvises endvidere til afsnit 4.9.2.4.

Det foreslås endvidere, at en vælgererklæring mister sin gyldighed, såfremt den er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af det parti, som erklæringen er afgivet til støtte for. For så vidt angår anmeldelse til folketingsvalg medregnes en vælgererklæring ikke i dag, hvis den er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af partiet, mens en vælgererklæring afgivet til støtte for et parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, ikke medregnes i dag, hvis den er afgivet et år eller mere før anmeldelsen af partiet. Forslaget er således i overensstemmelse med gældende ret for så vidt angår folketingsvalg, mens forslaget for så vidt angår Europa-Parlamentsvalg indebærer en udvidelse af den periode, hvor vælgererklæringen bevarer sin gyldighed. Baggrunden herfor er, at det forekommer hensigtsmæssigt, at gyldigheden for en vælgererklæring tidsmæssigt har den samme

udstrækning (18 måneder), uanset om et nyt parti ønsker at stille op til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg.

4.2.3 Nye regler for gyldigheden af anmeldelse af nye partier

Anmeldelsen af et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg vil fremover være gyldig indtil afholdelse af næstkommende folketingsvalg, dog mindst i 18 måneder fra anmeldelsens dato. Lovforslaget indebærer således en udvidelse af den periode, hvor en anmeldelse mindst er gyldig, på 6 måneder i forhold til de gældende regler. Baggrunden herfor er, at det forekommer hensigtsmæssigt, at gyldigheden for en vælgererklæring og for godkendelse af et nyt parti tidsmæssigt har den samme udstrækning (18 måneder).

Anmeldelse af et nyt parti til deltagelse i Europa-Parlamentsvalg vil fortsat være gyldig indtil førstkommande valg til Europa-Parlamentet. At denne anmeldelse alene er gyldig frem til førstkommande Europa-Parlamentsvalg skyldes, at dette valg – modsat folketingsvalg – afholdes på fastlagte tidspunkter med femårige intervaller.

4.2.4 Forbud mod anvendelse til andet formål

Det foreslås som noget nyt, at vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, ikke må anvendes til andet formål. Herved gives en bedre beskyttelse end efter persondatalovens regler. Der henvises til afsnit 4.9.2.3.

4.3 Etablering af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer

Det digitale system, som lovforslaget giver Økonomi- og Indenrigsministeriet mulighed for at stille til rådighed, er endnu ikke udviklet. Det er hensigten efter vedtagelsen af lovforslaget at afholde et udbud, hvor de detaljerede krav, der stilles til et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer, vil blive fastlagt. Lovforslaget beskriver derfor overordnet de krav og procedurer, som uanset valg af system skal overholdes. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter efterfølgende ved bekendtgørelse nærmere regler om udformning og indsamling af vælgererklæringer for nye partier.

Nedenfor er i afsnit 4.4 gennemgået de overordnede principper, der vil skulle gælde for fastsættelsen af krav til og regler om et digitalt system.

Der henvises endvidere til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6, vedrørende forslaget til folketingsvalglovens § 12, stk. 10 og 11, og til § 2, nr. 6, vedrørende forslaget til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10 og 11.

4.4 Principper for et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer

Den digitale løsning forudsættes at leve op til kravene i den fællesoffentlige udviklingsvejledning for god selvbetjening, således at stadig flere borgere, herunder borgere med

funktionsnedsættelser, kan anvende og bliver fortrolige med anvendelsen af digitale løsninger. Udviklingsvejledningen indeholder 24 krav til brugervenlighed og tilgængelighed, som er godkendt af den fællesoffentlige styregruppe for digitaliseringsstrategien. Kravene skal overholdes af alle obligatoriske løsninger for digital kommunikation.

Det er hensigten, at nedenstående overordnede principper skal gælde for fastsættelsen af krav til den digitale løsning.

4.4.1 Støttetilkendegivelse fra vælgeren til partiet

Første led i indsamlingen af vælgererklæringer ved brug af et digitalt system skal bestå i, at et nyt parti modtager en tilkendegivelse fra en vælger om, at vælgeren ønsker at støtte, at det pågældende parti bliver opstillingsberettiget. Støttetilkendegivelsen skal bestå i vælgerens udlevering af relevante identifikationsoplysninger, f.eks. til en repræsentant fra partiet eller via partiets hjemmeside. Det påtænkes ikke at stille særlige formkrav til denne støttetilkendegivelse. Det vil afhænge af den nærmere udformning af det digitale system, hvilke oplysninger vælgeren udleverer, men oplysningerne kan f.eks. bestå i vælgerens navn, adresse og e-mailadresse. Som udgangspunkt vil vælgeren ikke skulle udlevere sit personnummer. Det bemærkes dog, at det kan blive nødvendigt, at vælgere, der ikke kan afgive en elektronisk vælgererklæring, f.eks. fordi vælgeren ikke har en digital signatur, skal afgive sit personnummer som identifikationsoplysning. Støttetilkendegivelsen er ikke bindende for vælgeren.

4.4.2 Vælgerens elektroniske afgivelse af vælgererklæringen efter en eftertænksomhedsperiode

Vælgerens afgivelse af de ovenfor nævnte identifikationsoplysninger i forbindelse med den indledende støttetilkendegivelse til det nye parti skal danne grundlag for, at vælgeren gives mulighed for ved anvendelse af digital signatur at afgive en elektronisk vælgererklæring i det digitale system. Ved digital signatur skal forstås en digital signatur med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere, eksempelvis NemID.

Det skal være tydeligt for vælgeren, hvilket parti vedkommende afgiver erklæring til støtte for. Vælgeren skal desuden gives oplysninger om perioden for vælgererklæringens gyldighed, se nærmere herom i afsnit 4.4.5.

Vælgeren skal, som det er tilfældet med den nuværende procedure, have lejlighed til eftertanke i forbindelse med afgivelse af en vælgererklæring. Der skal derfor forløbe en periode mellem vælgerens indledende støttetilkendegivelse og vælgerens mulighed for den endelige afgivelse af en elektronisk vælgererklæring. Denne eftertænksomhedsperiode skal sikre, at vælgerens erklæring ikke afgives uden, at der er mulighed for en vis refleksion fra vælgerens side. Det er hensigten, at denne eftertænksomhedsperiode fastsættes til en uge.

4.4.3 Kontrol af vælgererklæringen

Ved vælgerens digitale underskrift af erklæringen skal der ske en kontrol af, at vælgeren opfylder de nedenfor beskrev-

ne betingelser for at kunne afgive en vælgererklæring. Opfylder vælgeren betingelserne, er vælgererklæringen herefter endelig og vil indgå i antallet af indsamlede vælgererklæringer til brug for anmeldelse af det nye parti.

4.4.3.1 Valgret

Det er en betingelse for at underskrive en vælgererklæring, at den underskrivende vælger har valgret. Det digitale system skal derfor i forbindelse med vælgerens underskrift af erklæringen kunne indhente de nødvendige oplysninger i Det Centrale Personregister (CPR) til at kontrollere, at denne betingelse er opfyldt. Denne indhentning af oplysninger vurderes ikke at udgøre samkøring eller sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed i den forstand, som dette begreb anvendes i Datatilsynets praksis. Den kontrol af oplysninger, der skal finde sted, sker således ikke for at kontrollere rigtigheden af oplysninger, som borgeren tidligere har afgivet over for en myndighed, men for at kontrollere, at borgeren (vælgeren) opfylder betingelserne for i det hele taget gyldigt at kunne afgive vælgererklæringen over for partiet.

Betingelserne for valgret til Folketinget fremgår af § 1 i folketingsvalgloven, mens betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet fremgår af § 3 i Europa-Parlamentsvalgloven.

Vælgere, som er bosat i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som ønsker at afgive en vælgererklæring til brug for anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i valg til Europa-Parlamentet, skal anvende en alternativ procedure. Dette skyldes, at disse vælgere ikke er registreret i Det Centrale Personregister (CPR), og den fornødne kontrol af, om betingelserne for valgret er opfyldt, kan derfor ikke foretages ved opslag i Det Centrale Personregister (CPR). Se nærmere herom i afsnit 4.5.2.

4.4.3.2 Afgivelse af mere end én vælgererklæring

En vælger kan alene afgive vælgererklæring for ét parti ad gangen. Det digitale system skal derfor kunne kontrollere, at vælgeren ikke tidligere har afgivet erklæring for et andet parti, der endnu ikke er anmeldt over for økonomi- og indenrigsministeren, eller for et parti, hvor anmeldelsen stadig er gyldig. Har en vælger allerede afgivet en vælgererklæring i de nævnte tilfælde, skal det digitale system ikke give vælgeren mulighed for at afgive endnu en erklæring. Se nærmere om vælgererklæringers gyldighed i afsnit 4.4.5.

4.4.3.3 Tilbagemelding, hvis erklæring ikke kan afgives

Såfremt vælgeren ikke har valgret eller allerede har afgivet en vælgererklæring til støtte for et andet parti som omtalt i afsnit 4.4.3.2, skal det digitale system kunne give vælgeren oplysning om, at vælgererklæringen ikke kan afgives, samt om årsagen hertil. I tilfælde, hvor vælgeren allerede har afgivet en vælgererklæring for et andet parti, der endnu ikke er anmeldt, skal systemet give vælgeren oplysninger om, hvordan vælgeren kan trække sin afgivne erklæring tilbage, såfremt vælgeren ikke længere ønsker at støtte det andet parti.

4.4.4 Kvittering til vælgeren

Når vælgeren via det digitale system har underskrevet vælgererklæringen, og erklæringen dermed er endelig, skal vælgeren modtage en kvittering, hvori det oplyses, at vælgererklæringen er gyldigt afgivet. Kvitteringen skal endvidere indeholde oplysninger om, hvordan vælgeren kan trække sin erklæring tilbage, såfremt vælgeren ikke længere ønsker at deltage i anmeldelsen af det pågældende parti.

4.4.5 Vælgererklæringens gyldighed

Det foreslås, at en vælgererklæring mister sin gyldighed, såfremt den er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af det parti, som erklæringen er afgivet til støtte for, jf. afsnit 4.2.2. Det digitale system til indsamling af vælgererklæringer skal derfor kunne registrere, når der er forløbet 18 måneder fra erklæringens afgivelse, idet erklæringen herefter ikke længere er gyldig og dermed ikke kan medregnes i antallet af indsamlede vælgererklæringer til brug for anmeldelse af et nyt parti.

4.4.6 Anmeldelse af et nyt parti

Når et nyt parti har indsamlet et antal vælgererklæringer, der mindst svarer til 1/175 henholdsvis 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved det sidste afholdte folketingsvalg, kan partiet anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren til deltagelse i valg til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet. Anmeldelsen skal ske via det digitale system. Det digitale system skal indrettes sådan, at partierne løbende får oplysninger om deres beholdning af gyldige vælgererklæringer.

Anmeldelse af et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg skal fortsat ske ved en aktiv handling fra partiets side. Der skal således ikke automatisk ske anmeldelse af partiet, når det nødvendige antal vælgererklæringer til anmeldelse er opnået. Dette skyldes, at partiet selv skal kunne beslutte, hvornår det vil foretage anmeldelse, og dermed, fra hvilket tidspunkt gyldighedsperioden for anmeldelsen på 18 måneder skal regnes.

Det digitale system skal allerede i forbindelse med vælgerens elektroniske afgivelse af vælgererklæring kontrollere, at vælgeren har valgret og opfylder de øvrige betingelser i lovgivningen for at afgive vælgererklæring for det pågældende parti. Det digitale system skal endvidere foretage en løbende optælling af, hvor mange gyldige vælgererklæringer partiet har indsamlet. Økonomi- og Indenrigsministeriet skal således ved digital modtagelse af indsamlede vælgererklæringer ikke længere foretage disse kontroller og optællinger.

4.4.7 Opbevaring og tilintetgørelse af vælgererklæringer

Vælgererklæringerne skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, jf. afsnit 3. Derefter skal vælgererklæringerne tilintetgøres. Dette gælder dog ikke for vælgererklæringer, hvor vælgeren inden anmeldelsestidspunktet har udnyttet sin ret til at trække vælgererklæringen tilbage, eller hvor 18-måneders gyldighedsperioden er udløbet inden anmeldelsestidspunktet, jf.

afsnit 4.2.2. I sådanne tilfælde skal vælgererklæringen tilintetgøres uden ugrundet ophold. Nærmere regler herom fastsættes ved bekendtgørelse.

4.5 Alternativ procedure for vælgere, der ikke kan anvende det digitale system

For de vælgere, som ikke kan anvende et digitalt system, skal der etableres en alternativ procedure, så disse vælgere fortsat har mulighed for at deltage i anmeldelsen af et nyt parti. Vælgerne skal have mulighed for at afgive en fysisk vælgererklæring, som kan indgå i partiernes indsamling af vælgererklæringer.

4.5.1 Alternativ procedure for IT-sårbare vælgere

Der vil ved etablering af et digitalt system blive taget højde for, at vælgere, der ikke kan deltage i en indsamling af vælgererklæringer ved anvendelse af et digitalt system, kan deltage i et partis indsamling af vælgererklæringer på anden vis. En sådan alternativ procedure vil bl.a. omfatte vælgere, der ikke har en e-mailadresse eller digital signatur eller i øvrigt ikke har mulighed for at anvende en sådan. Proceduren herfor vil blive søgt tilrettelagt således, at vælgeren kan fremsende eller aflevere en fysisk vælgererklæring til partiet. I disse tilfælde kan det efter omstændighederne blive nødvendigt for de pågældende vælgere at afgive deres personnummer til partiet i forbindelse med afgivelse af den fysiske vælgererklæring, da den pågældende vælger ikke kan identificeres ved brug af digital signatur.

Disse vælgere vil også modtage en kvittering for afgivelsen af vælgererklæringen med de oplysninger, som er nævnt i afsnit 4.4.4.

Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om fritagelse fra anvendelse af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer samt om udformning af en alternativ procedure til indsamling af vælgererklæringer fra disse vælgere, herunder udformningen af den fysiske vælgererklæring.

4.5.2 Alternativ procedure for EU-bosatte danskere

Vælgere, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som har valgt til Europa-Parlamentsvalget i Danmark efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, vil ikke kunne afgive vælgererklæring ved brug af et digitalt system. Dette skyldes, at disse vælgere ikke er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Dermed kan de nødvendige oplysninger til kontrol af, om vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret, ikke indhentes i Det Centrale Personregister (CPR), som det er beskrevet i afsnit 4.4.3.1.

Disse vælgere skal derfor have mulighed for at afgive vælgererklæring ved en alternativ procedure. Proceduren herfor vil blive søgt tilrettelagt således, at vælgeren kan fremsende eller aflevere en fysisk vælgererklæring, som ikke skal indgå i det digitale system. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler herom.

4.6 Procedure i tilfælde, hvor et digitalt system ikke er funktionsdygtigt

Som tidligere beskrevet er det med lovforslaget hensigten at etablere et digitalt system til brug for indsamling af vælgererklæringer. Der skal imidlertid tages højde for de tilfælde, hvor et digitalt system ikke kan anvendes, f.eks. ved nedbrud i systemet eller andre tilfælde, hvor systemet ikke er tilgængeligt.

Lovforslaget giver derfor hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren ved bekendtgørelse kan fastsætte regler om en manuel procedure for indsamling af vælgererklæringer i de tilfælde, hvor et digitalt system ikke er tilgængeligt.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 6, vedrørende forslaget til folketingsvalglovens § 12, stk. 10, og til § 2, nr. 6, vedrørende forslaget til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10.

4.7 Evaluering af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer

Der skal tre år efter iværksættelsen af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer foretages en evaluering af systemet, herunder en vurdering af, om det digitale system har haft den ønskede virkning på partiernes mulighed for at blive opstillingsberettigede til valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, samt om systemet giver anledning til problemer eller misbrug af nogen art. Folketingets partier informeres om resultatet af evalueringen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil sikre en løbende videreudvikling af systemet ud fra de indhøstede erfaringer.

4.8 Overgangsløsning for igangværende indsamlinger af vælgererklæringer

Ved indførelse af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer skal der tages højde for, at der på det givne tidspunkt vil være partier, som har igangværende indsamlinger af vælgererklæringer, og som derfor dels ligger inde med et antal attererede vælgererklæringer, dels har indsamlet et antal vælgererklæringer, som enten befinder sig hos kommunerne med henblik på attestation eller hos vælgere, som har modtaget disse retur fra en kommune i attereret tilstand med henblik på fremsendelse til partiet. Det vil derfor være nødvendigt at etablere en overgangsløsning for disse partier, som sikrer, at de allerede indsamlede vælgererklæringer kan medregnes i en digital indsamling, også selv om partiet modtager disse i attereret tilstand fra vælgerne efter lovens ikrafttrædelse. Økonomi- og indenrigsministeren skal derfor ved bekendtgørelse kunne fastsætte nærmere regler, der sikrer, at allerede indsamlede fysiske vælgererklæringer kan indleveres til økonomi- og indenrigsministeren i fysisk form eller inden for en rimelig periode på f.eks. seks måneder kan overføres til det digitale system. Det er hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler herom i en bekendtgørelse, da den præcise overgangsløsning kan afhænge af indretningen af det digitale system.

4.9 Persondataretlige aspekter

Den behandling af personoplysninger, som vil finde sted i medfør af lovforslaget og de regler, der udstedes i medfør af lovforslaget, sker med en enkelt undtagelse inden for rammerne af lov om behandling af personoplysninger (persondataloven, lov nr. 429 af 31. maj 2000 med senere ændringer), som bygger på databeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Om fravigelse af persondatalovens regler henvises til afsnit 4.9.2. nedenfor.

4.9.1 Dataansvar

Den dataansvarlige defineres i persondatalovens § 3, nr. 4, som den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af oplysninger.

Det digitale system, som lovforslaget skal give mulighed for at etablere, ændrer ikke grundlæggende på, hvornår partierne (private foreninger) og offentlige myndigheder er ansvarlige for behandlingen af personoplysninger, men myndighedernes indbyrdes roller ændres. Som det fremgår ovenfor, attesteres de underskrevne vælgererklæringer i dag af kommunerne. Denne opgave bortfalder, idet kontrollen af, om vælgeren opfylder betingelserne for afgivelse af vælgererklæringen, skal kunne udføres af det digitale system, som Økonomi- og Indenrigsministeriet stiller til rådighed. Endvidere mindskes omfanget af personoplysninger, som partierne er ansvarlige for, væsentligt, da partierne ikke længere vil skulle opbevare større samlinger af personnumre.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil blive dataansvarlig for selve det digitale system, som ministeren kan bestemme skal anvendes ved indsamlingen af vælgererklæringer. Ministeriet bliver således ansvarligt for indretningen af og sikkerheden i systemet, herunder f.eks. tildelingen af brugerrettigheder til partierne, adgangskontrol i forbindelse med vælgerens og partiernes log-in i systemet og sikkerheden ved transmissionen af personoplysninger. Økonomi- og Indenrigsministeriet vil ligeledes blive dataansvarlig for opslaget i Det Centrale Personregister (CPR) til kontrol af vælgerens valgret.

Partierne vil blive dataansvarlige for den inddatering af oplysninger om vælgeren, som partierne skal foretage efter vælgerens indledningsvise støttetilkendegivelse. Partierne vil endvidere (fortsat) være dataansvarlige for modtagelsen og opbevaringen af fysiske vælgererklæringer fra de vælgere, der ikke kan anvende et digitalt system, jf. om denne procedure afsnit 4.5.

De digitalt afgivne vælgererklæringer skal opbevares i partiernes del af det system, som Økonomi- og Indenrigsministeriet vil blive ansvarlig for: Partiet afgør dermed selv, hvornår partiet vil anmelde sig over for økonomi- og indenrigsministeren og dermed overdrage erklæringerne til ministeriet, jf. nærmere herom afsnit 4.9.3. Partierne er dermed

dataansvarlige for vælgererklæringerne indtil anmeldelsen, men er forpligtet til at anvende det digitale system i overensstemmelse med reglerne i dette lovforslag og de regler, som økonomi- og indenrigsministeren udsteder med hjemmel heri. Ministeriet har dermed ikke adgang til de afgivne vælgererklæringer indtil anmeldelsen, jf. nærmere herom afsnit 4.9.3.

Partiernes ansvar forud for anmeldelsen til Økonomi- og Indenrigsministeriet består således navnlig i, at de skal iagttage reglerne om de registreredes rettigheder, herunder indsigtret og tilbagekaldelse af samtykke (erklæringen fortrydes).

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan antage en databehandler, f.eks. et it-firma, til at varetage den tekniske drift af systemet. Der vil mellem ministeriet og databehandleren skulle indgås en databehandlingsaftale, jf. persondatalovens § 42. Databehandleren vil også være databehandler for partierne, som hver især er dataansvarlige for de oplysninger, som partierne behandler i løsningen. Da anvendelse af ministeriets system vil blive obligatorisk for partierne, kan partierne ikke selv vælge en anden databehandler end ministeriet, og partierne har ikke mulighed for at ændre sikkerhedsforanstaltningerne i systemet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet påser ved udpegning af en systemansvarlig (databehandler) og i aftalens løbetid, at den systemansvarlige og eventuelle (under)databehandlere, som denne anvender, efterlever sikkerhedsbestemmelserne i persondatalovens § 41, stk. 3-5. Økonomi- og Indenrigsministeriet skal orienteres om og godkende alle aftaler med underdatabehandlere og skal til stadighed vide, hvor oplysningerne behandles.

4.9.2 Hjemmel til behandling af oplysninger

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende krav om bl.a. saglighed og proportionalitet, som altid skal være opfyldt i forbindelse med behandling af personoplysninger.

En oplysning om, at en vælger støtter et politisk parti, er en oplysning om vælgerens politiske overbevisning, som er omfattet af behandlingsforbuddet i persondatalovens § 7, stk. 1. Dette gælder, uanset at vælgerens støtte ikke nødvendigvis er udtryk for, at vælgeren vil stemme på det pågældende parti til et kommende valg.

4.9.2.1 Partiernes hjemmel til at behandle oplysninger

Partiernes behandling af oplysninger om vælgere vil blive reguleret i de regler, som økonomi- og indenrigsministeren fastsætter efter folketingsvalgslovens § 12, stk. 10 og 11, og de tilsvarende regler i Europa-Parlamentsvalgslovens § 11, stk. 10 og 11. Partiernes behandling af oplysninger skal ske inden for rammerne af persondataloven og vil således kræve samtykke fra vælgeren.

Efter persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 1, kan behandling af oplysninger om enkeltpersoners politiske overbevisning bl.a. finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til behandlingen.

I forbindelse med vælgerens udlevering af sine oplysninger, f.eks. e-mailadresse, til partiet skal partiet som dataansvarlig derfor sikre, at vælgeren har givet udtrykkeligt samtykke til, at partierne kan behandle oplysninger om vælgeren. Det kan f.eks. ske ved, at partiet anvender en særlig blanket, der indeholder markering af et samtykke, eller som på anden vis giver sikkerhed for, at partiets indsamling og videre behandling af vælgerens oplysninger er baseret på vælgerens udtrykkelige samtykke. Et samtykke kan både gives mundtligt og skriftligt, og partierne har efter persondatalovgivningen bevisbyrden for, at vælgeren har afgivet et samtykke, som opfylder persondatalovens krav.

Partiernes hjemmel til at behandle oplysninger om vælgerens personnummer – hvilket alene bliver aktuelt for de vælgere, der ikke kan anvende et digitalt system – findes i persondatalovens § 11, stk. 2, nr. 2. Efter denne bestemmelse kan private dataansvarlige behandle oplysninger om personnummer, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil.

I forbindelse med disse vælgeres samtykke til behandling af oplysninger i medfør af persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 1, jf. ovenfor, skal partiet sikre, at vælgeren også giver samtykke til partiets indsamling af vælgerens personnummer.

For vælgere, der anvender det digitale system, vil partierne ikke få oplysninger om deres personnummer.

4.9.2.2 Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmel til at behandle oplysninger

Økonomi- og Indenrigsministeriets behandling af oplysninger om vælgere vil blive reguleret i de regler, som økonomi- og indenrigsministeren fastsætter efter folketingsvalgslovens § 12, stk. 10 og 11, og de tilsvarende regler i Europa-Parlamentsvalgslovens § 11, stk. 10 og 11. Ved disse administrativt fastsatte regler fraviges persondatalovens § 7, stk. 8, men reglerne vil i øvrigt ligge inden for rammerne af persondataloven.

Det følger modsætningsvis af persondatalovens § 2, stk. 1, at lovens regler om behandling af personoplysninger skal anvendes, hvis reglerne stiller den registrerede bedre end anden lovgivning. Dette gælder dog ikke, hvis retsstillingen efter anden lovgivning har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet.

Efter persondatalovens § 7, stk. 8, må der for den offentlige forvaltning ikke føres edb-registre med oplysninger om politiske forhold, som ikke er offentligt tilgængelige.

Det er nødvendigt at fravige persondatalovens § 7, stk. 8, for at muliggøre indsamlingen af vælgererklæringer ved anvendelse af et digitalt system, som Økonomi- og Indenrigsministeriet skal være overordnet ansvarligt for. Det skyldes, at et sådant system i persondatalovens forstand betragtes som et edb-register, også selv om det ikke indeholder oplysninger, som ministeriet må anvende til andre formål end kontrol af vælgererklæringer. Bestemmelsen i persondatalovens § 7, stk. 8, er ikke direktivbestemt, og det er derfor ikke nødvendigt at vurdere fravigelsen i forhold til databeskyttelsesdirektivet. Enhver fravigelse af persondataloven forud-

sætter dog, at der er særlige hensyn, som gør en fravigelse nødvendig.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at en digitalisering og forenkling af proceduren for indsamling af vælgererklæringer for partier, der ønsker at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, er et væsentligt led i at sikre vælgernes deltagelse i demokratiet. Den ændrede procedure skal gøre det administrativt lettere og mindre omkostningskrævende at blive opstillingsberettiget og dermed i højere grad sikre, at de partier, der ønsker at opstille til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg og dermed deltage aktivt i demokratiet, også får mulighed for det, hvis der er den tilstrækkelige vælgermæssige opbakning. Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at denne tungtvejende grund berettiger en fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8.

Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmel til at behandle oplysninger om vælgere, der underskriver en vælgererklæring, herunder oplysninger om vælgerens politiske overbevisning (udelukkende i form af underskrivelse af vælgererklæringen) og valgret, findes i de regler, som vil blive udstedt i medfør af folketingsvalgslovens § 12, stk. 8, 10 og 11, som affattet ved dette lovforslag og Europa-Parlamentsvalgslovens tilsvarende regler i § 11, stk. 8, 10 og 11. Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at den foreslåede hjemmel ligger inden for rammerne af den del af persondataloven, som er direktivbestemt.

For så vidt angår ministeriets behandling af oplysninger om vælgerens personnummer findes hjemlen i persondatalovens § 11, stk. 1, hvorefter offentlige myndigheder kan behandle oplysninger om personnummer med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer. Behandling af vælgerens personnummer finder sted både i forbindelse med vælgerens log-in og underskrivelse med digital signatur, og ved kontrollen af vælgerens valgret i Det Centrale Personregister (CPR). Den angivne hjemmel omfatter også ministeriets (systemets) opslag i Det Centrale Personregister (CPR) til kontrol af vælgerens valgret, hvilket indebærer behandling af oplysninger om vælgerens eventuelle fratagelse af den retlige handleevne, som fører til bortfald af valgretten.

4.9.2.3 Forbud mod anden brug af oplysningerne

Efter persondatalovens § 5, stk. 2, skal indsamling af oplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Senere behandling af oplysninger, der alene sker i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed, anses ikke for uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet.

Persondatalovens § 10 giver hjemmel til behandling af følsomme personoplysninger med henblik på at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning.

I medfør af den foreslåede affattelse af folketingsvalgslovens § 12, stk. 9, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at

vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, ikke må anvendes til andet formål. En tilsvarende ordning foreslås for Europa-Parlamentsvalg, jf. den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 9, i lovforslagets § 2, nr. 6. Dette indebærer bl.a., at oplysningerne – uanset at det ville være lovligt efter persondataloven – ikke må anvendes eller videregives til forskning eller statistik, hverken af partierne, Økonomi- og Indenrigsministeriet eller eksterne forskere m.v. Oplysningerne må således ikke anvendes til f.eks. at afdække, fra hvilke dele af landet et bestemt parti har sin vælgermæssige opbakning. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at et partis vælgererklæringer kun omfatter en mindre del af de vælgere, der har valgt.

Den foreslåede bestemmelse giver vælgerne en bedre retsstilling, end hvad der følger af persondatalovens regler og går således forud for denne lov. Da bestemmelsen i persondatalovens § 10 ikke er direktivbestemt, giver dette efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke anledning til problemstillinger i forhold til direktivet.

4.9.2.4 Vælgerens rettigheder i medfør af persondataloven

Efter reglerne i persondatalovens kapitel 8-10 har den registrerede en række rettigheder, som den dataansvarlige skal sikre bliver iagttaget (bl.a. den dataansvarliges oplysningspligt og den registreredes ret til at få indsigt og gøre indsigelse).

Såvel partierne som Økonomi- og Indenrigsministeriet skal iagttage disse regler i forhold til de behandlinger, som partierne og ministeriet er dataansvarlige for. Ministeriet vil sikre, at vælgeren i forbindelse med underskrivelsen af vælgererklæringen i det digitale system får de nødvendige oplysninger herom.

Hvad angår vælgerens ret til at gøre indsigelse m.v., jf. persondatalovens §§ 35, 37 og 38, bemærkes, at partiernes behandling af oplysninger som nævnt er baseret på samtykke fra vælgeren. Hvis vælgeren tilbagekalder sit samtykke over for partiet, skal partiet sikre, at oplysningerne om vælgeren bliver slettet. Partiet skal derfor slette de oplysninger om vælgeren, som partiet er i besiddelse af, og undlade at indtaste dem i det digitale system. Hvis vælgeren på tidspunktet for tilbagekaldelse af samtykket har underskrevet en vælgererklæring (vælgererklæringen fortrydes), skal partiet slette vælgerens erklæring, uanset om erklæringen findes i det digitale system eller i papirform. Hvis vælgererklæringen indgår i en partianmeldelse, der allerede er foretaget over for økonomi- og indenrigsministeren, kan erklæringen dog ikke fortrydes, da erklæringen dermed har haft retsvirkninger, jf. den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6. Efter den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 8, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8, skal vælgererklæringer tilintetgøres efter udløbet af godkendelsen af partinavnet eller, hvis der er foretaget partianmeldelse, efter udløbet af anmeldelsen.

4.9.3 Sikkerhed i det digitale system

Persondataloven og sikkerhedsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning) indeholder en række sikkerhedsregler, som den dataansvarlige skal iagttage i forbindelse med behandling af personoplysninger. Oplysningerne skal navnlig sikres mod at komme til uvedkommendes kendskab.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil sikre, at der i forbindelse med udvikling og drift af det digitale system vil blive taget højde for disse regler, og ministeriet vil i den forbindelse gå i dialog med Datatilsynet for at sikre den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af systemet.

Ministeriet vil bl.a. sikre, at der sker den fornødne adgangskontrol i systemet, og at der anvendes sikre forbindelser (kryptering) til transmission af følsomme personoplysninger.

Som nævnt skal de digitalt afgivne vælgererklæringer opbevares i det system, som Økonomi- og Indenrigsministeriet vil blive overordnet ansvarlig for, men partierne afgør selv, hvornår de vil anmelde sig over for økonomi- og indenrigsministeren og dermed formelt overdrage erklæringerne til ministeriet.

Indtil partiet foretager anmeldelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet, vil vælgererklæringerne blive lagret i systemet på en sådan måde, at ministeriet ikke kan få adgang til oplysninger om, hvilket parti den enkelte vælgererklæring er afgivet til støtte for. Dette kan ske ved anvendelse af kryptering eller anden teknisk løsning, der i forbindelse med udviklingen af systemet viser sig at være mest hensigtsmæssig til sikre, at ministeriet ikke har adgang til erklæringerne. Ministeriet vil alene have adgang til oplysninger om, at der er afgivet en erklæring fra det pågældende personnummer, og hvornår erklæringen er afgivet. Disse oplysninger er nødvendige for, at det system, som ministeriet er ansvarligt for, løbende kan foretage kontrol af, om der er afgivet en gyldig vælgererklæring fra det pågældende personnummer. Denne kontrol er afgørende for, at partierne har sikkerhed for, at de erklæringer, der afgives til støtte for dem, er gyldige, dvs. at de ikke er ugyldige som følge af, at den pågældende vælger allerede har afgivet en vælgererklæring.

Ministeriet får således kun adgang til selve de afgivne vælgererklæringer, hvis partiet anmelder sig over for ministeriet med henblik på at blive opstillingsberettiget til valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet.

Efter reglerne i sikkerhedsbekendtgørelsens § 19 skal der endvidere foretages maskinel registrering (logning) af alle anvendelser af personoplysninger i det digitale system, som Økonomi- og Indenrigsministeriet er dataansvarlig for.

Systemet skal indrettes således, at partierne ikke har adgang til de oplysninger, som er indhentet i forbindelse med kontrollen af vælgerens valgret. Partierne vil således – modsat i dag – f.eks. ikke få adgang til oplysninger om personnumrene for de vælgere, der har underskrevet en vælgererklæring i det digitale system. Dette er en forbedret beskyttelse af vælgerens personnummer i forhold til i dag. Hvis en

vælger nægtes adgang til at underskrive en vælgererklæring som følge af vælgerens fratagelse af den retlige handleevne (umyndiggørelse), vil partiet ikke få adgang til denne fortrolige oplysning om vælgeren.

4.9.4 Anmeldelse til Datatilsynet

Persondataloven indeholder endvidere regler om anmeldelse af behandlinger af personoplysninger til Datatilsynet for såvel offentlige myndigheder som private virksomheder og foreninger. For private dataansvarlige gælder endvidere i en række tilfælde et krav om egentlig tilladelse fra Datatilsynet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil sikre, at ministeriets aktuelle anmeldelse til Datatilsynet på valgområdet tilrettes, i det omfang det er nødvendigt for at tage højde for den behandling af personoplysninger, der vil finde sted i det digitale system.

Det er partiernes eget ansvar at sikre, at de i fornødent omfang har indhentet Datatilsynets tilladelse til behandlingen af oplysninger om vælgere. Det vil i praksis omfatte behandlingen af oplysninger om de vælgere, der ikke også er medlemmer af partiet. Lovforslaget medfører ingen ændringer af partiernes pligt til at indhente Datatilsynets tilladelse.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har økonomiske og administrative konsekvenser for staten, idet et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer som beskrevet skal stilles til rådighed af økonomi- og indenrigsministeren. Staten skal således afholde omkostninger til etablering, drift og vedligeholdelse af et digitalt system. Endvidere vil staten skulle afholde udgifter til it-faglig og anden ekspertbistand til forberedelse og gennemførelse af et udbud om et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer.

På baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets undersøgelse af mulighederne for en digitalisering af proceduren for indsamlingen af vælgererklæringer estimeres det, at etableringsomkostningerne til et digitalt system vil udgøre ca. 5,2 mio. kr. For så vidt angår driftsomkostninger vurderes de til ca. 1,9 mio. kr. årligt. Statens udgifter afholdes inden for Økonomi- og Indenrigsministeriets ramme.

Indførelse af et digitalt system vil medføre, at Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke længere skal udføre en manuel kontrol af de fysiske vælgererklæringer, som skal følge med en anmeldelse af et nyt parti. Den administrative besparelse i Økonomi- og Indenrigsministeriets departement må anses som værende ubetydelig.

Indførelse af et digitalt system vil desuden medføre, at kommunerne ikke længere skal foretage kontrol og attestations af et større antal vælgererklæringer. Dette vil medføre en administrativ og økonomisk lettelse for kommunerne, som skønnes at beløbe sig til mellem 1,5 og 2 mio. kr. årligt.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Indførelse af et digitalt system medfører en administrativ lettelse for langt de fleste af de berørte borgere (dvs. parti-stiftere og vælgere, der ønsker at deltage i anmeldelsen af et nyt parti), idet hverken partier eller vælgere skal udføre de manuelle procedurer, som er forbundet med den nuværende procedure.

Med et digitalt system skal vælgererklæringerne ikke længere fysisk sendes frem og tilbage mellem partierne, kommunerne og vælgerne. Dette er et led i den nuværende procedure, som navnlig er årsag til, at proceduren opleves som administrativt tung.

Et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer vil derfor medføre en væsentlig administrativ lettelse for partierne og må antages at gøre det nemmere for nye partier at blive opstillingsberettiget til valg til Folketinget og Europa-Parlamentet, idet partierne vil skulle anvende langt færre ressourcer på at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer. Endvidere vil nye partier som udgangspunkt ikke længere skulle anmode om og opbevare vælgernes personnumre, hvilket ligeledes må anses for en administrativ lettelse.

For de mange vælgere, som er it-vante, vurderes et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer ligeledes at udgøre en administrativ lettelse. For vælgere, som ikke kan anvende et digitalt system, vil der blive stillet en alternativ procedure til rådighed, men det forventes, at forslaget også for disse borgere vil indebære en administrativ lettelse, idet kommunerne under alle omstændigheder ikke vil indgå i proceduren for kontrol og attestations af vælgererklæringerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring i perioden fra den 6. december 2013 til den 9. januar 2014 hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BDO Kommunernes Revision A/S, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Digitaliseringsstyrelsen, DI – ITEK, DIT – Dansk IT, Forbrugerrådet Tænk, FSR – Danske Revisorer, Funktionæ-

ernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, IT-politisk forening, ITU/Demtech, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Datalogisk Institut og Institut for Statskundskab), Landsforeningen Ældresagen, Landsorganisationen i Dan-

mark (LO), Netværket af Ungdomsråd, Prosa, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Større IT-sikkerhed, SKAF, Teknologirådet, Valgnævnet, Ældremobiliseringen, Ældresagen og Aarhus Universitet (Institut for Datalogi og Institut for Statskundskab).

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Økonomisk lettelse for kommunerne, som skønnes at beløbe sig til mellem 1,5 og 2 mio. kr. årligt.	Merudgifter til statens afholdelse af udbud samt etablerings-, drifts-, og vedligeholdelsesomkostninger til et digitalt system. Etableringsomkostningerne forventes at beløbe sig til ca. 5,2 mio. kr., mens de årlige driftsomkostninger forventes at være ca. 1,9 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ubetydelig administrativ lettelse for staten i forbindelse med anmeldelse af nye partier. Administrativ lettelse for kommunerne med de ovenfor angivne økonomiske konsekvenser.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Forventes at føre til en administrativ lettelse for de berørte borgere (partistiftere og vælgere), da manuelle procedurer reduceres væsentligt.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås fastsat i folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 1. pkt., at Valgnævnet fremover alene skal godkende navnet for et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg. Valgnævnet skal således ikke længere godkende den formular, som en vælgererklæring skal afgives på. I praksis anvendes på nuværende tidspunkt alene den standardvælgererklæring, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har udarbejdet, med den ændring, der består i en tilføjelse af partiets navn.

Med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 6, (folketingsvalglovens § 12, stk. 10) kan økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler om udformning af vælgererklæringer. Bemyndigelsen forventes udnyttet til at fastsætte krav om, at der skal anvendes en standardformular til vælgererklæringer. Som følge af fastsættelsen af regler om en standardformular til vælgererklæringer skal Valgnævnet ikke længere godkende en formular til vælgererklæringer for det enkelte parti. Henvvisninger til Valgnavnets godkendelse af en formular til vælgererklærin-

ger udgår derfor i folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 1.-4. pkt. samt § 12, stk. 2, 5. pkt., stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., jf. tillige forslagens § 1, nr. 2-4.

Det er som hidtil Valgnævnet, der skal godkende navnet for et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg.

Bestemmelsen indebærer ingen ændring af reglerne for, hvornår navnet for et nyt parti ikke kan godkendes, jf. folketingsvalglovens § 13.

Valgnævnet skal i forbindelse med godkendelsen af navnet for et nyt parti som hidtil påse, at de processuelle betingelser i folketingsvalgloven er opfyldt for at indgive ansøgning om godkendelse af partinavn. Valgnævnet skal således tage stilling til, om den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 4, om, at ansøgning om generhvervelse af samme partinavn tidligst kan indgives et år efter udløbet af den tidligere godkendelse, er til hinder herfor. Valgnævnet skal endvidere påse, om den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 5. pkt., hvorefter en ansøgning om godkendelse af et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes, jf. § 13, tidligst kan indgives 30 dage før udløbet af den periode, hvor navnet ikke kan godkendes, er til hinder herfor.

Det fastslås med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 1. pkt., at Valgnævnets godkendelse af navnet for et nyt parti navn skal foreligge, inden partiet påbegynder indsamlingen af vælgererklæringer efter folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 2. pkt. Vælgererklæringer, som er indsamlet, inden Valgnævnets godkendelse foreligger, vil ikke skulle medregnes i opgørelsen af antallet af gyldige vælgererklæringer, et parti skal indsamle efter folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 2. pkt. for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg. Dette gælder, uanset om vælgererklæringen er indsamlet på en af ministeriet godkendt standardvælgererklæring, og uanset det partinavn, vælgererklæringerne er indsamlet til, efterfølgende godkendes.

Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 2. pkt., fastsættes det ligesom efter den gældende bestemmelse i § 12, stk. 2, 2. pkt., at Valgnævnets godkendelse af navnet for et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, gælder i tre år regnet fra godkendelsens dato. Den i bestemmelsen fastlagte godkendelsesperiode kan som hidtil ikke fraviges af nævnet. Godkendelsesperioden ændrer som hidtil ikke på, at en vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 1. pkt.

Godkendelsesperioden afbrydes som hidtil ikke af et mellemkommende folketingsvalg og afbrydes heller ikke af en partianmeldelse. Dvs. et nyt parti kan efter et mellemkommende folketingsvalg, hvor partiet på grundlag af en indgivet partianmeldelse stillede op, men ikke blev repræsenteret i Folketinget, og hvorefter den første partianmeldelse ikke mere er gyldig, jf. den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7, indsamle vælgererklæringer på ny i den eventuelle resterende del af godkendelsesperioden. Partiet vil herunder kunne benytte eventuelle overskydende vælgererklæringer, der ikke blev indgivet i forbindelse med den første partianmeldelse. Godkendelsesperioden afbrydes som hidtil heller ikke ved ændringer i kontaktoplysninger i formularen som følge af ændret adressebetegnelse eller angivelse af kontaktperson.

At godkendelsen kun gælder i en vis periode, indebærer som hidtil, sammenholdt med kravet i den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, 1. pkt., om, at nævnets godkendelse af navnet for et nyt parti skal foreligge, inden partiet påbegynder indsamlingen af vælgererklæringer, at vælgererklæringerne for at kunne medregnes skal være underskrevet af vælgeren inden for godkendelsesperioden. Forlænges godkendelsesperioden ikke, jf. de gældende regler i folketingsvalglovens § 12, stk. 3, og meddeles der samme ansøger en ny godkendelse efter godkendelsesperiodens udløb, vil alene vælgererklæringer afgivet inden for den nye godkendelsesperiode kunne medregnes.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, vedrørende forslaget til folketingsvalglovens § 12, stk. 10, nedenfor, samt til afsnit 4.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2-4

Der er tale om ændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 1, hvorefter det foreslås, at Valgnævnet fremover alene skal godkende navnet for et nyt parti og således ikke længe skal godkende en formular til vælgererklæringer. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 1, ovenfor.

Den foreslåede ændring i nr. 2 af folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 5. pkt., der bliver 3. pkt., indebærer, at en ansøgning om godkendelse af navnet for et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes efter reglerne i folketingsvalglovens § 13, tidligst kan indgives 30 dage før udløbet af den periode, hvor navnet ikke kan godkendes.

Den foreslåede ændring i nr. 3 af folketingsvalglovens § 12, stk. 3, 1. pkt., indebærer, at Valgnævnet efter ansøgning kan forlænge godkendelsen af partinavnet for et år regnet fra udløbet af den tidligere godkendelse, hvis der er grund til at antage, at der inden for denne periode vil blive foretaget partianmeldelse. Godkendelsen af partinavnet kan i særlige tilfælde forlænges flere gange, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 3, 2. pkt.

Den foreslåede ændring i nr. 4 af folketingsvalglovens § 12, stk. 4, 1. pkt., indebærer, at den, der har fået partiets navn godkendt, men ikke har foretaget partianmeldelse inden for den periode, hvor godkendelsen af partiets navn og en eventuel forlængelse af denne godkendelse gælder, tidligst kan indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn et år efter udløbet af den tidligere godkendelse.

Bestemmelserne er i øvrigt uændret.

Til nr. 5

Der er tale om en nyaffattelse af den gældende bestemmelse i § 12, stk. 4, 2. pkt. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende bestemmelse.

Det tydeliggøres med ændringen, at den, der har fået partiets navn godkendt – uanset, at der ikke er forløbet et år efter udløbet af Valgnævnets tidligere godkendelse, jf. bestemmelsen i § 12, stk. 4, 1. pkt. – kan indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, ikke kan få godkendt partinavnet. Uanset at der ikke er forløbet et år efter udløbet af Valgnævnets tidligere godkendelse, kan navnet på et parti, der tidligere har været opstillingsberettiget til folketingsvalg, således godkendes, medmindre der er forløbet fem valgperioder, siden partiet sidst deltog i folketingsvalg, jf. folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 2. Tilsvarende kan navnet på et parti, der tidligere har haft ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg, godkendes før udløbet af et-årsperioden efter Valgnævnets tidligere godkendelse, medmindre der er forløbet mindst fire valgperioder, siden partiet sidst deltog i Europa-Parlamentsvalg, jf. folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 5. Endvidere kan navnet på et nyt parti godkendes før udløbet af et-årsperioden efter Valgnævnets tidligere godkendelse, såfremt det ved endelig dom er fastslået eller der i øvrigt er grund til at antage, at vedkommende på andet grundlag end reglerne i stk. 1 har eneret til navnet, eller såfremt indehaveren af eneretten har

samtykket i partiets brug af navnet, jf. folketingsvalglovens § 13, stk. 2.

I disse tilfælde, hvor partinavnet er beskyttet mod, at andre kan få det godkendt, er der ingen grund til ud fra formålet med bestemmelsen i 1. pkt. – at undgå, at inaktive partistiftere i længere ubrudte perioder lægger beslag på ”gode” partinavne – at fastholde, at ansøgning om generhvervelse af samme partinavn ikke kan indgives. I disse tilfælde kan ansøgning om en ny godkendelse derfor indgives umiddelbart efter udløbet af den tidligere godkendelse.

Bestemmelsen indebærer ikke en ændring af reglerne for, hvornår andre ikke kan få godkendt navnet for et nyt parti, jf. folketingsvalglovens § 13.

Til nr. 6

Til § 12, stk. 5

Det gældende krav om, at en vælger på tidspunktet for erklæringens afgivelse skal have valgt til Folketinget for at kunne afgive en vælgererklæring, foreslås med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 5, opretholdt. Der er således tale om videreførelse af den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 5, 2. pkt., hvoraf det følger, at en vælger, som afgiver en vælgererklæring til brug for anmeldelsen af et nyt parti, der ønsker at stille op til folketingsvalg, skal opfylde betingelserne for valgret til Folketinget på tidspunktet for erklæringens afgivelse. Personer, der efter reglerne i folketingsvalglovens § 2 anses for at have fast bopæl i riget uanset ophold i udlandet og dermed bevarer valgretten, vil fortsat opfylde betingelserne for at kunne afgive en vælgererklæring.

Det er som efter de gældende regler på tidspunktet for erklæringens afgivelse, at vælgeren skal have valgt til Folketinget, dvs. vælgererklæringen fortaber ikke sin gyldighed, hvis vælgeren efter erklæringens afgivelse mister sin valgret til Folketinget.

Det er som efter de gældende regler ikke et krav efter denne bestemmelse, at vælgeren er opført på valglisten.

Til § 12, stk. 6

Den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 1. pkt., fastslår, at en vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen. Der er således tale om videreførelse af den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7, nr. 1, hvoraf det følger, at en vælgererklæring ikke kan medregnes, såfremt den er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af partiet. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 2. pkt., foreslås det, at en vælgererklæring, hvis gyldighed er udløbet, jf. 1. pkt., skal tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. Det betyder, at vælgererklæringen skal tilintetgøres, når der er forløbet 18 måneder fra datoen for vælgererklæringens afgivelse, hvis der ikke forinden er foretaget partianmeldelse. Vælgererklæringen skal

tilintetgøres uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor gyldighedsperioden udløber. Er vælgererklæringen afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, skal vælgererklæringen opbevares efter reglerne i den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 8.

Med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 3. pkt., foreslås det, at en vælger ikke kan afgive erklæring for et andet parti, så længe erklæringen for det parti, vælgeren allerede har afgivet erklæring for, er gyldig efter 1. pkt., dvs. fra datoen for afgivelsen af erklæringen og 18 måneder frem. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at vælgeren bliver bundet af sin vælgererklæring på tidspunktet for afgivelsen. Efter den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7, nr. 2, kan en vælgererklæring ikke medregnes, hvis vælgeren allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt. Det fastholdes dermed, at en vælger kun kan deltage i anmeldelsen af ét parti ad gangen, men således at vælgeren allerede ved erklæringens afgivelse bliver bundet heraf og ikke først, når et parti anmeldes, som det er tilfældet i dag. Vælgeren vil dog indtil anmeldelsestidspunktet kunne trække sin erklæring tilbage, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6, 4. pkt. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 3. pkt., foreslås det endvidere, at en vælger ikke kan afgive erklæring for et andet parti, hvis det parti, vælgeren allerede har afgivet erklæring for, er anmeldt som opstillingsberettiget til folketingsvalg, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1, og hvis anmeldelsen stadig er gyldig, jf. den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7. En vælger kan således ikke afgive erklæring for et andet parti, hvis det parti, vælgeren allerede har afgivet erklæring for, siden sidste folketingsvalg er anmeldt som opstillingsberettiget til folketingsvalg, eller hvis der endnu ikke er forløbet 18 måneder siden anmeldelsen. I denne situation vil vælgeren ikke kunne trække sin vælgererklæring tilbage, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6, 4. pkt. Det forudsættes, at partiet opfylder betingelserne for at foretage en gyldig anmeldelse som opstillingsberettiget, dvs. at anmeldelsen er ledsaget af det fornødne antal gyldige vælgererklæringer. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7, nr. 2, hvorefter en vælgererklæring ikke medregnes, hvis vælgeren allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt.

Med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 4. pkt., foreslås det, at en vælger frem til tidspunktet for anmeldelsen af et nyt parti skal kunne trække sin vælgererklæring tilbage. Da vælgererklæringen fremover vil være bindende fra underskriftstidspunktet, og da der ved brug af et digitalt system kan ske en umiddelbar og effektiv kontrol af, om vælgeren allerede har underskrevet en vælgererklæring til støtte for et andet parti – og man dermed også i praksis kan afskære vælgeren fra at afgive en ny erklæring for et andet parti – findes det hensigtsmæssigt samtidig at indføre mulighed for, at vælgeren frem til anmeldelsestidspunktet kan trække en allerede afgivet vælgererklæring tilbage. Den

foreslåede mulighed for at trække en vælgererklæring tilbage gælder, uanset om vælgererklæringen er afgivet ved brug af det digitale system. Den nærmere procedure herfor skal fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren ved bekendtgørelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2 og 4.9.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Med affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 5. pkt., foreslås det, at en vælgererklæring, som vælgeren har trukket tilbage i henhold til bestemmelsen i 4. pkt., skal tilintetgøres. Vælgererklæringen skal tilintetgøres uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor vælgeren har trukket vælgererklæringen tilbage.

Til § 12, stk. 7

Der er tale om en videreførelse af den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 8, dog med en udvidelse af den periode, hvor anmeldelsen af et parti mindst er gyldig. Det foreslås således, at anmeldelsen er gyldig i mindst 18 måneder fra anmeldelsens dato i stedet for i et år som i dag. Baggrunden for ændringen er, at det forekommer hensigtsmæssigt, at gyldigheden af en vælgererklæring og godkendelsen af anmeldelsen af et nyt parti tidsmæssigt har samme udstrækning, dvs. 18 måneder. Der henvises til afsnit 4.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Anmeldelsen bevarer således sin gyldighed, selv om der afholdes valg inden for de første 18 måneder efter anmeldelsen. Dette gælder, selv om der efter valget måtte kræves et større antal vælgererklæringer for anmeldelse af nye partier, fordi antallet af gyldige stemmer er øget i forhold til sidste valg. Datoen for valgets afholdelse skal ligge inden for udløbet af 18 måneder fra anmeldelsens dato. Det er ikke tilstrækkeligt, at valget er udskrevet inden udløbet af denne frist.

Til § 12, stk. 8

Efter den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 8, skal en gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage i henhold til bestemmelsen i stk. 6, 4. pkt., opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres. Den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 9, hvoraf det følger, at økonomi- og indenrigsministeren skal opbevare vælgererklæringerne, så længe anmeldelsen af partiet gælder, hvorefter vælgererklæringerne skal tilintetgøres, videreføres således. Om længden af den periode, hvor anmeldelsen af et parti gælder, henvises til den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7. Den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 8, fastslår yderligere, at vælgererklæringerne skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn gælder, og derefter tilintetgøres. Det ligger i udtrykket »en gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage«, at forpligtelsen til tilintetgørelse af en vælgererklæring kan indtræde, før gyldighedsperioden for anmeldelsen af partiet henholdsvis godkendelsen af partiets navn udløber. En vælgererklæring skal nemlig efter de foreslåede regler i stk. 6, 2. og 5. pkt., tilintetgøres, hvis vælgererklæringens gyldighedsperiode er

udløbet, eller vælgeren har trukket vælgererklæringen tilbage.

Nærmere regler om opbevaring og tilintetgørelse af vælgererklæringer fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren ved bekendtgørelse. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til folketingsvalglovens § 12, stk. 10 og 11.

Til § 12, stk. 9

Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 9, som er ny i forhold til de gældende bestemmelser i folketingsvalgloven, må vælgererklæringer, som et parti har indsamlet, ikke anvendes til andet formål end anmeldelse af det parti, vælgererklæringerne er indsamlet for. Vælgererklæringen vil herunder kunne anvendes som led i kontrollen af, at en vælger ikke kan afgive erklæring for et andet parti, så længe erklæringen henholdsvis anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6.

Det forhindres dermed, at vælgererklæringerne kan anvendes til andet formål, herunder også forskning eller statistik. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.9.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 12, stk. 10

Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 10, bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg.

Bemyndigelsen indebærer, at en vælgererklæring, der ikke er udformet, indsamlet eller håndteret i overensstemmelse med de bindende regler herfor, som økonomi- og indenrigsministeren har fastsat i medfør af denne bemyndigelse, ikke kan medregnes i det antal gyldige vælgererklæringer, et parti skal indlevere i forbindelse med en anmeldelse efter stk. 1 for økonomi- og indenrigsministeren.

For så vidt angår bemyndigelsen til at fastsætte regler om *udformning* af vælgererklæringer, er det hensigten at udnytte hjemlen til at fastsætte regler om, at der skal være pligt til at anvende en standardformular til indsamling af vælgererklæringer, som udarbejdes af Økonomi- og Indenrigsministeriet. I praksis anvender nye partier allerede nu kun den standardvælgererklæring, som ministeriet har udarbejdet, selvom dette ikke er et krav efter loven.

Et krav om anvendelse af en standardformular kan gøres gældende uanset, om der er tale om indsamling af vælgererklæringer via et digitalt system eller en manuel procedure. Ved indsamling af vælgererklæringer via et digitalt system kan en standardformular indgå som en del af indretningen af det system, som økonomi- og indenrigsministeren efter den foreslåede bestemmelse i stk. 11 stiller til rådighed til indsamling af vælgererklæringer, mens der ved en manuel procedure kan stilles krav om, at nye partier skal bruge en standardformular til indsamlingen af vælgererklæringer, som vil blive lagt på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside.

Ved fastsættelse af regler om *indsamling* af vælgererklæringer skal det sikres, at identiteten af en vælger, som afgiver en vælgererklæring, kan fastslås. Dette skal kunne sikres uanset valg af system, da det er nødvendigt at fastslå den pågældende vælgers identitet for at kunne afgøre, om vælgeren opfylder betingelserne for valgret til Folketinget samt for at kunne afgøre, om vælgeren allerede har afgivet erklæring til støtte for et andet parti. Dette kan bl.a. indebære, at vælgeren ved anvendelse af en manuel procedure skal afgive sit personnummer til partiet.

Det er hensigten at udnytte hjemlen i den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 11, til at fastsætte regler om, at indsamling af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system. De nærmere krav i forbindelse med anvendelse af et digitalt system er uddybet i denne bestemmelse. Der henvises til de specielle bemærkninger hertil nedenfor.

Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 10, vil ministeren ved bekendtgørelse bl.a. kunne fastsætte regler om en manuel procedure for indsamling af vælgererklæringer i tilfælde, hvor et digitalt system ikke er tilgængeligt, f.eks. ved nedbrud i systemet eller lignende.

En manuel procedure kan f.eks. bygges op omkring afgivelse af vælgererklæringer på fysiske blanketter, hvor den underskrivende vælgers identitet kan fastslås ud fra oplysning om personnummer og efterfølgende opslag i Det Centrale Personregister (CPR), hvorved der i øvrigt kan foretages en manuel kontrol af gyldigheden af vælgererklæringen, herunder af, om betingelserne for valgret er opfyldt. De nærmere rammer for en manuel procedure fastsættes, i det omfang dette bliver nødvendigt. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, hvilken offentlig eller privat aktør der skal foretage de fornødne kontroller af gyldigheden af vælgererklæringen.

Med bemyndigelsen sikres det endvidere, at ministeren kan fastsætte regler om partiernes og Økonomi- og Indenrigsministeriets *håndtering*, dvs. behandling af oplysninger om de vælgere, der underskriver en fysisk vælgererklæring.

Med bemyndigelsen sikres også, at ministeren kan fastsætte regler om *kontrol* af vælgererklæringer. Dette omfatter såvel regler om fremgangsmåden som regler om indholdet af den kontrol, der skal ske af den afgivne vælgererklæring for at fastslå, om den er gyldig og kan medregnes.

Ministeren kan fastsætte regler om den nærmere fremgangsmåde for *tilintetgørelse* af vælgererklæringer i tilfælde, hvor der er forløbet 18 måneder fra datoen for erklæringens afgivelse, vælgeren har trukket sin vælgererklæring tilbage, eller godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet ikke længere gælder. Reglerne vil blive fastsat i overensstemmelse med reglerne i den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 6 og 8, om, på hvilket tidspunkt pligten til tilintetgørelse indtræder.

Til § 12, stk. 11

Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, 1. pkt., bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren til i tilknytning til fastsættelse af regler efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 10, at fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved anvendelse af et digitalt system, som stilles til rådighed af ministeren. Som beskrevet i de almindelige bemærkninger er det hensigten, at denne hjemmel udnyttes, så der fremadrettet skal anvendes et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer ved brug af vælgerens digitale signatur. Ved digital signatur skal forstås en digital signatur med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere, eksempelvis NemID. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4 i de almindelige bemærkninger om principperne for et digitalt system.

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil ved udmøntningen af hjemlen indhente en udtalelse fra Datatilsynet, jf. persondatalovens § 57.

Det digitale system vil blive stillet til rådighed uden omkostninger for partierne. Ministeriet kan indgå aftale med en anden privat eller offentlig aktør om levering og løbende vedligeholdelse af et digitalt system til brug for indsamling af vælgererklæringer.

Bemyndigelsen i folketingsvalglovens § 12, stk. 11, 1. pkt., er fakultativ, jf. ordene »kan [...] fastsætte regler om«. Heri ligger, at ministeren kan undlade at udnytte bemyndigelsen.

Ved ordene »i tilknytning til regler fastsat i medfør af stk. 10« angives det, at der med hjemmel i stk. 10 kan fastsættes generelle regler for indsamling af vælgererklæringer, dvs. regler, der gælder for såvel manuel som digital indsamling af vælgererklæringer.

Ved fastsættelse af regler om indsamling af vælgererklæringer ved brug af et digitalt system skal ministeren fastsætte regler om fritagelse af vælgere fra anvendelse af et digitalt system, jf. den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, nr. 1. Der kan f.eks. være tale om vælgere med visse handicap, vælgere, der mangler digitale kompetencer, vælgere, der ikke har en e-mailadresse eller digital signatur, vælgere, der i øvrigt ikke har mulighed for at anvende en sådan, eller vælgere, der som følge af andre særlige forhold ikke kan anvende et digitalt system. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for fritagelse fra anvendelse af et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer samt regler om en procedure, som gør det muligt at indsamle erklæringer fra disse vælgere.

Disse vælgere skal fortsat have mulighed for at afgive en fysisk vælgererklæring, og økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler herom. Der henvises til afsnit 4.5.1. i de almindelige bemærkninger.

Uanset at indsamling af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, skal det sikres, at der forløber en periode mellem vælgerens tilkendegivelse om at støtte et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af en vælgererklæring.

Det skal herved sikres, at vælgeren har lejlighed til eftertanke i forbindelse med afgivelse af en vælgererklæring. Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, nr. 2, skal ministeren fastsætte regler herom. Det er hensigten, at denne eftertænkingsperiode fastsættes til en uge. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.2. i de almindelige bemærkninger.

Med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, nr. 3, skal ministeren ved fastsættelse af regler om et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer ligeledes fastsætte regler om indhentning af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) til brug for konstatering af, om vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret til Folketinget, jf. den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 5. Med bestemmelsen bemyndiges ministeren dermed til at fastsætte nærmere regler om opslag i Det Centrale Personregister (CPR) i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer ved brug af et digitalt system. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.9.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Ministeren skal ved fastsættelse af regler om et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer endvidere fastsætte regler om behandling af de oplysninger, der indgår i det digitale system, herunder de oplysninger der indhentes fra Det Centrale Personregister (CPR), jf. den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, nr. 4. Regler fastsat i medfør heraf skal inden for rammerne af persondataloven give den fornødne hjemmel til den behandling af personoplysninger, som vil finde sted ved indsamling af vælgererklæringer ved brug af et digitalt system. Se nærmere herom i afsnit 4.9.2. i de almindelige bemærkninger.

Økonomi- og indenrigsministeren skal ligeledes efter den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, nr. 5, fastsætte regler om opbevaring og tilintetgørelse af oplysninger i overensstemmelse med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 6 og 8. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om den nærmere fremgangsmåde for tilintetgørelse af vælgererklæringer på det tidspunkt hvor tilintetgørelse efter loven skal ske.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring af fastsættelsen af Valgnævnets opgaver i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 2, som følge af lovforslagets § 1, nr. 1, hvorefter det foreslås, at Valgnævnet fremover alene skal godkende navnet for et nyt parti og således ikke længere skal godkende en formular til vælgererklæringer. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1, ovenfor.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at reglerne for indsamling af vælgererklæringer til brug for anmeldelse af nye partier, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, ændres i overensstemmelse med de foreslåede ændringer i folketingsvalgloven. Valgnævnet skal således fremover alene godkende navnet for et

nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, og Valgnævnet skal således ikke længere godkende den formular, som en vælgererklæring skal afgives på. Valgnævnets godkendelse af navnet for et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, gælder fortsat i tre år. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til nr. 2-4

Der er tale om ændringer som følge af lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter det foreslås, at Valgnævnet fremover alene skal godkende navnet for et nyt parti og således ikke længere skal godkende en formular til vælgererklæringer. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2, nr. 1, ovenfor.

Til nr. 5

Der er tale om en ny affattelse af den gældende bestemmelse i § 11, stk. 4, 2. pkt. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende bestemmelse.

Det tydeliggøres med ændringen, at den, der har fået partiets navn godkendt – uanset, at der ikke er forløbet et år efter udløbet af Valgnævnets tidligere godkendelse, jf. bestemmelsen i § 11, stk. 4, 1. pkt. – kan indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i Europa-Parlamentsvalglovens § 12, jf. folketingsvalglovens § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, ikke kan få godkendt partinavnet.

Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 5.

Til nr. 6

Til § 11, stk. 5

Det gældende krav om, at en vælger på tidspunktet for erklæringens afgivelse skal have valgret til Europa-Parlamentet for at kunne afgive en vælgererklæring, foreslås med affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5, opretholdt. Der er således tale om videreførelse af den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5, 2. pkt., hvoraf det følger, at en vælger, som afgiver en vælgererklæring til brug for anmeldelsen af et nyt parti, der ønsker at stille op til Europa-Parlamentsvalg, skal opfylde betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet på tidspunktet for erklæringens afgivelse.

Det er som efter de gældende regler på tidspunktet for erklæringens afgivelse, at vælgeren skal have valgret til Europa-Parlamentet, dvs. vælgererklæringen fortaber ikke sin gyldighed, hvis vælgeren efter erklæringens afgivelse mister sin valgret til Europa-Parlamentet. Vælgeren skal have valgret til Europa-Parlamentsvalget i Danmark for at kunne støtte et parti, der ønsker at stille op til dette valg; valgret til Europa-Parlamentet i et andet EU-land er ikke tilstrækkeligt. Det er som efter de gældende regler ikke et krav, at vælgeren er opført på valglisten.

Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, har enhver, der på valgdagen har valgret til Folketinget, også valgret til Europa-Parlamentet. Enhver, der på tidspunktet

for erklæringens afgivelse har valget til Folketinget, opfylder således betingelserne for at afgive en vælgererklæring til et parti, der ønsker at stille op til Europa-Parlamentsvalget i Danmark. Personer, der efter reglerne i folketingsvalglovens § 2 anses for at have fast bopæl i riget uanset ophold i udlandet og dermed bevarer valgetten, vil fortsat opfylde betingelserne for at kunne afgive en vælgererklæring.

For så vidt angår personer med dansk indfødsret, der har bopæl i en af de øvrige EU-medlemsstater, og som har valget til Europa-Parlamentsvalget i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, vil der ikke blive stillet krav om, at denne vælgergruppe skal være opført på valglisten eller skal have indgivet ansøgning herom, eftersom ansøgning herom tidligst kan indgives og senest skal indgives inden for visse nærmere fastlagte frister, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 3, og den i medfør af denne bestemmelse udstedte bekendtgørelse om den særlige valgliste, denne vælgergruppe skal optages på.

Om konstatering af valgetten for denne gruppe af vælgere henvises til bemærkningerne til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10, jf. lovforslagets § 2, nr. 6.

For så vidt angår personer med statsborgerskab i en af de øvrige EU-medlemsstater, der har fast bopæl i Danmark, og som opfylder betingelserne for at have valget til Europa-Parlamentsvalget i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, vil ministeren i kraft af den foreslåede bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10, kunne fastsætte krav om, at denne vælgergruppe skal være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) eller registreret i Udenrigsministeriets protokol som EU-diplomater, men derimod ikke stille krav om, at denne vælgergruppe skal have indgivet ansøgning om optagelse på eller sletning af denne valgliste, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a.

Til § 11, stk. 6

Det foreslås, at en vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen, jf. den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 1. pkt. Der er tale om en ændring i forhold til den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, nr. 1, hvoraf det følger, at en vælgererklæring ikke kan medregnes, såfremt den er afgivet et år eller mere før anmeldelsen af partiet. Ændringen skal således skabe overensstemmelse mellem reglerne for gyldigheden af vælgererklæringer afgivet til støtte for et nyt parti, der ønsker at stille op til folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Med affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 2. pkt., foreslås det, at en vælgererklæring, hvis gyldighed er udløbet, jf. 1. pkt., skal tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. Det betyder, at vælgererklæringen skal tilintetgøres, når der er forløbet 18 måneder fra datoen for vælgererklæringens afgivelse, hvis der ikke forinden er foretaget partianmeldelse. Vælgererklæringen skal tilintetgøres uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor gyldighedsperioden udløber. Er vælgererklærin-

gen afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, skal vælgererklæringen opbevares efter reglerne i den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8.

Med affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 3. pkt., foreslås det, at en vælger bliver bundet af sin vælgererklæring på tidspunktet for afgivelsen. Det foreslås således, at en vælger ikke kan afgive erklæring for et andet parti, så længe vælgererklæringen er gyldig (i 18 måneder fra datoen for afgivelsen, jf. stk. 6, 1. pkt.), henholdsvis så længe anmeldelsen af partiet er gyldig (indtil næstkommende valg til Europa-Parlamentet, jf. stk. 7). Bestemmelsen svarer til den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Efter den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, nr. 2, kan en vælgererklæring ikke medregnes, hvis vælgeren allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt. Det fastholdes dermed, at en vælger kun kan deltage i anmeldelsen af ét parti ad gangen, men således at vælgeren allerede ved erklæringens afgivelse bliver bundet heraf og ikke først, når et parti anmeldes, som det er tilfældet i dag. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 4. pkt., svarer til affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 4. pkt., hvorefter en vælger frem til tidspunktet for anmeldelsen af et nyt parti skal kunne trække sin vælgererklæring tilbage. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 6, vedrørende folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 4. pkt., ovenfor.

Den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 5. pkt., svarer til affattelsen af folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 5. pkt., hvorefter en vælgererklæring, som vælgeren har trukket tilbage i henhold til bestemmelsen i 4. pkt., skal tilintetgøres. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 6, vedrørende folketingsvalglovens § 12, stk. 6, 5. pkt., ovenfor.

Til § 11, stk. 7

Der er tale om en videreførelse af den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 7, hvoraf det følger, at en anmeldelse af et parti er gyldig indtil næstkommende valg til Europa-Parlamentet. Der henvises til bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 204 af 25. maj 1983, jf. FT 1982-83, L 175, den dagældende Europa-Parlamentsvalglovs § 7 b, stk. 4, A, 3561 og 3570.

Da Europa-Parlamentsvalg kun afholdes hvert femte år, er der ikke behov for en regel svarende til den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 7, om, at anmeldelsen af partiet mindst er gyldig i 18 måneder fra anmeldelsens dato.

Til § 11, stk. 8

Efter den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8, skal en gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage i henhold til bestemmelsen

i stk. 6, 4. pkt., opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres. Den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8, hvoraf det følger, at økonomi- og indenrigsministeren skal opbevare vælgererklæringerne, så længe anmeldelsen af parti gælder, hvorefter vælgererklæringerne skal tilintetgøres, videreføres således. Om længden af den periode, hvor anmeldelsen af et parti gælder, henvises til den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 7. I overensstemmelse med den foreslåede affattelse af folketingsvalgloven § 12, stk. 8, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det yderligere med affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 8, at vælgererklæringerne skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn gælder og derefter tilintetgøres. Det ligger i udtrykket »en gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage«, at forpligtelsen til tilintetgørelse af en vælgererklæring kan indtræde, før gyldighedsperioden for anmeldelsen af partiet henholdsvis godkendelsen af partiets navn udløber. En vælgererklæring skal nemlig efter de foreslåede regler i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 6, 2. og 5. pkt., tilintetgøres, hvis vælgererklæringens gyldighedsperiode er udløbet, eller vælgeren har trukket vælgererklæringen tilbage.

Nærmere regler om opbevaring og tilintetgørelse af vælgererklæringer fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren ved bekendtgørelse. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10 og 11.

Til § 11, stk. 9

Affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 9, som er ny i forhold til de gældende bestemmelser i Europa-Parlamentsvalgloven, svarer til den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 9, og skal sikre, at indsamlede vælgererklæringer ikke kan anvendes til andet formål end anmeldelse af partiet. Vælgererklæringen vil herunder kunne anvendes som led i kontrollen af, at en vælger ikke kan afgive erklæring for et andet parti, så længe erklæringen for henholdsvis anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalgloven § 11, stk. 6.

Det forhindres dermed, at vælgererklæringerne kan anvendes til andet formål, herunder også forskning eller statistik. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 6, vedrørende folketingsvalglovens § 12, stk. 9, samt afsnit 4.9.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 11, stk. 10

Den foreslåede affattelse af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10, bemyndiger økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer. Bestemmelsen svarer til den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12, stk. 10, og der henvises i det hele til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, ovenfor.

For så vidt angår vælgere, som alene har valgt efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, vil det ved

fastsættelse af regler om indsamling af vælgererklæringer være nødvendigt at tage højde for, at disse vælgere ikke er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), hvorfor kontrol af, om vælgeren opfylder betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet, ikke kan ske ved opslag i registeret. Det vil derfor være nødvendigt, at økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om en procedure for disse vælgere, som sikrer, at den nødvendige kontrol af gyldigheden af en afgiven vælgererklæring kan ske på en anden måde. Dette kan f.eks. sikres med en procedure, som svarer til den procedure, der i dag gælder for vælgererklæringer afgivet af disse vælgere, jf. den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5, 3. pkt. Vælgererklæring kan således afgives fysisk, hvorefter kontrollen af, om betingelserne for valgret er opfyldt, kan ske hos vedkommende danske repræsentation i det land, hvori den pågældende har bopæl.

Ministeren vil i kraft af den foreslåede bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10, som et supplement til kravet om, at vælgeren skal have valgret til Europa-Parlamentsvalget i Danmark, kunne fastsætte krav om bopælsregistrering i Det Centrale Personregister (CPR) eller registrering i Udenrigsministeriets protokol som EU-diplomater. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 5.

Til § 11, stk. 11

I overensstemmelse med den foreslåede affattelse af folketingsvalglovens § 12, stk. 11, bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren med affattelsen af Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 11, til at fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved anvendelse af et digitalt system, som stilles til rådighed af ministeren. Der henvises i det hele til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, vedrørende folketingsvalglovens § 12, stk. 11.

Som beskrevet ovenfor vedrørende Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10, er vælgere med valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, ikke bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer kan derfor ikke som beskrevet i afsnit 4.5.2. i de almindelige bemærkninger indhente de nødvendige oplysninger i Det Centrale Personregister (CPR) til kontrol af om betingelserne for valgret er opfyldt. Det vil derfor ikke være muligt for disse vælgere at anvende et digitalt system til afgivelse af vælgererklæringer, og økonomi- og indenrigsministeren skal således i forbindelse med fastsættelse af regler om et digitalt system fastsætte regler om en alternativ procedure for disse vælgere. Proceduren herfor vil blive søgt tilrettelagt således, at vælgeren kan fremsende eller aflevere en fysisk vælgererklæring, som ikke skal indtastes i det digitale system. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor om Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 10. Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at disse vælgere i nødvendigt omfang informeres om, hvordan vælgererklæringer skal afgives, ligesom det kan være hensigtsmæssigt, at det digitale system kan generere den nødvendige information om, hvordan en vælgerer-

klæring kan afgives manuelt, såfremt en vælger, som ikke er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), alligevel forsøger at afgive en vælgererklæring via systemet.

Til § 3

Det foreslås, at økonomi- og indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det digitale system til indsamling af vælgererklæringer endnu ikke er udviklet. Når lovforslaget er vedtaget, er det hensigten at iværksætte et udbud om et digitalt system til indsamling af vælgererklæringer, hvorefter en leverandør kan udpeges, og udvikling og etablering af systemet kan gennemføres. Loven skal således først træde i kraft, når det digitale system til indsamling af vælgererklæringer er klart til brug, hvilket på nuværende tidspunkt forventes at være pr. 1. januar 2015. Tidspunktet for, hvornår systemet er klart til brug, kan dog endnu ikke fastlægges endeligt og kan vise sig enten at være før eller efter den 1. januar 2015. Lovens ikrafttrædelsestidspunkt fastsættes derfor først, når det vides med sikkerhed, hvornår systemet er klart til ibrugtagning. Herved tages der højde for eventuelle forsinkelser i forbindelse med udvikling og etablering af det digitale system.

Til § 4

Ved den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastslås det, at vælgererklæringer, som er indsamlet før lovens ikrafttræden, ikke mister deres gyldighed som følge af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Ved »vælgererklæringer, som er indsamlet« forstår i denne sammenhæng attesterede erklæringer, som partierne ved lovens ikrafttræden ligger inde med, og erklæringer, som ved lovens ikrafttræden befinder sig hos kommunerne med henblik på attestation eller hos vælgere, som har modtaget

disse retur fra en kommune i attesteret tilstand med henblik på fremsendelse til partiet, og som herefter afgives til partierne.

Sådanne vælgererklæringer kan medregnes ved partiernes anmeldelse, selv om partiet først modtager disse erklæringer i attesteret tilstand fra vælgerne efter lovens ikrafttræden.

Ved den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* fastslås det, at vælgererklæringer, som er afgivet tidligst et år før lovens ikrafttræden til brug for anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, er gyldige i 18 måneder fra erklæringernes afgivelse.

Denne bestemmelse er en konsekvens af forlængelsen fra et år til 18 måneder af gyldighedsperioden for vælgererklæringer afgivet til brug for anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg. Dette indebærer, at vælgererklæringer, hvis gyldighed ved lovens ikrafttræden endnu ikke er udløbet, er gyldige i 18 måneder fra afgivelsen.

Med bestemmelsen i *stk. 3* bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte overgangsregler, herunder regler om partiernes mulighed for efter lovens ikrafttræden uden brug af det digitale system at indlevere vælgererklæringer, der er indsamlet før lovens ikrafttræden.

Økonomi- og indenrigsministeren kan ved bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om, at allerede indsamlede fysiske vælgererklæringer kan indleveres til økonomi- og indenrigsministeren i fysisk form eller inden for en rimelig periode på f.eks. seks måneder kan overføres til det digitale system. Det er hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler herom i en bekendtgørelse, da den præcise overgangsløsning kan afhænge af indretningen af det digitale system. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.8. i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 11. februar 2013, som ændret ved lov nr. 158 af 20. februar 2013, § 4 i lov nr. 647 af 12. juni 2013 og lov nr. 1468 af 17. december 2013, foretages følgende ændringer:

§ 12. Nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, skal anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren senest kl. 12 femten dage før valgdagen. Med anmeldelsen skal følge erklæringer fra et antal vælgere, der mindst svarer til 1/175 af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg. Ved anmeldelse fra det tyske mindretals parti kræves ikke vælgererklæringer.

Stk. 2. Vælgererklæringerne skal afgives på en formular, der forinden skal godkendes af Valgnævnet, jf. § 17. Godkendelsen gælder i 3 år regnet fra godkendelsens dato. I forbindelse med godkendelse af formularen afgør Valgnævnet, om navnet på det nye parti kan godkendes, jf. § 13. Godkendelsen af partinavnet gælder i samme tidsrum som godkendelsen af formularen. En ansøgning om godkendelse af en formular for et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes, jf. § 13, kan tidligst indgives 30 dage før udløbet af den periode, hvor navnet ikke kan godkendes.

Stk. 3. Valgnævnet kan efter ansøgning forlænge godkendelsen af formularen og partinavnet for et år regnet fra udløbet af den tidligere godkendelse, hvis der er grund til at antage, at der inden for denne periode vil blive foretaget partianmeldelse. Forlængelse kan i særlige tilfælde ske flere gange. En ansøgning om forlængelse kan, bortset fra ganske særlige tilfælde, senest indgives ved udløbet af den tidligere godkendelse. Indgives ansøgning om forlængelse af godkendelse senest ved udløbet af den tidligere godkendelse, opretholdes godkendelsen, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes.

1. § 12, *stk. 2, 1.-4. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Inden et nyt parti påbegynder indsamling af vælgererklæringer efter stk. 1, 2. pkt., skal partiets navn godkendes af Valgnævnet, jf. § 17. Godkendelsen gælder i tre år regnet fra godkendelsens dato.«

2. I § 12, *stk. 2, 5. pkt.*, der bliver 3. pkt., ændres »en formular« til: »navnet«.

3. I § 12, *stk. 3, 1. pkt.*, udgår »formularen og«.

Stk. 4. Er partianmeldelse ikke foretaget inden for den periode, hvor godkendelsen af partiets formular til vælgererklæring og en eventuel forlængelse af denne gælder, jf. stk. 2 og 3, kan den, der har fået partiets formular til vælgererklæring godkendt, tidligst indgive ansøgning om godkendelse af en formular med det samme partinavn et år efter udløbet af den tidligere godkendelse. Dette gælder dog ikke, hvis andre efter reglerne i § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, ikke kan få godkendt partinavnet.

Stk. 5. Vælgererklæringerne skal for at kunne medregnes være udfyldt med tydelig angivelse af vælgerens navn, personnummer og bopæl samt være underskrevet og dateret af vælgeren personligt. Erklæringerne skal endvidere være forsynet med en attestation fra den kommune, hvor vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten, om, at vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret til Folketinget. Hvis vælgeren er død efter erklæringens afgivelse, kan attestation dog ikke meddeles.

Stk. 6. Efter attestation skal kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten, sende vælgererklæringen til den pågældende vælger. Vælgeren skal derefter selv videresende erklæringen til partiet, såfremt vælgeren fortsat ønsker at deltage i anmeldelsen af det pågældende parti. Kommunalbestyrelsen skal ved fremsendelsen af vælgererklæringen give vælgeren oplysning herom. Kommunalbestyrelsen tilbage sender vælgererklæringer, der ikke opfylder betingelserne for attestation, til partiet med angivelse af grunden til, at attestation ikke kan meddeles.

Stk. 7. En vælgererklæring medregnes dog ikke, såfremt den

- 1) er afgivet 18 måneder eller mere før anmeldelsen af partiet, jf. stk. 1, eller
- 2) er afgivet af en vælger, der allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt efter stk. 1.

Stk. 8. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommende folketingsvalg, dog mindst i 1 år fra anmeldelsens dato.

4. I § 12, stk. 4, 1. pkt., ændres to steder »formular til vælgererklæring« til: »navn«, og »en formular med det« udgår.

5. § 12, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Den, der har fået partiets navn godkendt, kan dog, uanset at der ikke er forløbet et år efter udløbet af den tidligere godkendelse, indgive ansøgning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, ikke kan få godkendt partinavnet.«

6. § 12, stk. 5-9, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 5.* Vælgeren skal ved erklæringens afgivelse opfylde betingelserne for valgret til Folketinget.

Stk. 6. En vælgererklæring er gyldig i 18 måneder fra datoen for afgivelsen. Efter denne periode skal vælgererklæringen tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. En vælger kan ikke afgive erklæring for et andet parti, så længe vælgerens erklæring efter 1. pkt. er gyldig, eller, når partiet er anmeldt efter stk. 1, så længe anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. stk. 7. En vælger kan frem til tidspunktet for anmeldelsen af partiet trække sin erklæring tilbage. En vælgererklæring, der efter 4. pkt. er trukket tilbage, skal tilintetgøres.

Stk. 7. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommende folketingsvalg, dog mindst i 18 måneder fra anmeldelsens dato.

Stk. 8. En gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage, jf. stk. 6, skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres.

Stk. 9. Vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. stk. 1, må ikke anvendes til andet formål.

Stk. 10. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier.

Stk. 11. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilknytning til regler fastsat i medfør af stk. 10

Stk. 9. Økonomi- og indenrigsministeren skal opbevare vælgererklæringerne, så længe anmeldelsen gælder, og derefter tilintetgøre dem.

fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, som økonomi- og indenrigsministeren stiller til rådighed. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter i den forbindelse regler om

1) fritagelse af vælgere fra anvendelse af et digitalt system,

2) forløb af en periode mellem vælgerens støtte-tilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af en erklæring, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt.,

3) indhentning af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) til brug for konstatering af, om den i stk. 5 nævnte betingelse er opfyldt,

4) behandling af de oplysninger, der indgår i det digitale system, herunder oplysninger, der indhentes fra Det Centrale Personregister (CPR), og

5) opbevaring og tilintetgørelse af oplysninger, jf. stk. 6 og 8.«

§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgnævn, der træffer afgørelse om

1) optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2,

2) godkendelse af formularer til vælgererklæringer for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. § 12, stk. 2 og 3, og § 13, stk. 3, eller Europa-Parlamentsvalg, jf. § 11, stk. 2 og 3, og § 12 i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, og

3) optagelse i Partinavnregistret, jf. § 13, stk. 4.

7. I § 17, stk. 1, nr. 2, ændres »formularer til vælgererklæringer« til: »navne«.

§ 2

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 11. februar 2013, som ændret ved lov nr. 1469 af 17. december 2013, foretages følgende ændringer:

§ 11. Nye partier, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, skal anmeldes for økonomi- og indenrigsministeren senest kl. 12 otte uger før valgdagen. Med anmeldelsen skal følge erklæringer fra et antal vælgere, der mindst svarer til 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg.

Stk. 2. Vælgererklæringerne skal afgives på en formular, der forinden skal godkendes af det valg-nævn, der er nedsat i henhold til § 17 i lov om valg til Folketinget. Godkendelsen gælder i 3 år regnet fra godkendelsens dato. I forbindelse med godken-delse af formularen afgør Valgnævnet, om navnet på det nye parti kan godkendes, jf. § 12. Godken-delsen af partinavnet gælder i samme tidsrum som godkendelsen af formularen. En ansøgning om godkendelse af en formular for et nyt parti, hvis navn ikke kan godkendes, jf. § 12, kan tidligst ind-gives 30 dage før udløbet af den periode, hvor nav-net ikke kan godkendes.

Stk. 3. Valgnævnet kan efter ansøgning forlænge godkendelsen af formularen og partinavnet for et år regnet fra udløbet af den tidligere godkendelse, hvis der er grund til at antage, at der inden for den-ne periode vil blive foretaget partianmeldelse. For-længelse kan i særlige tilfælde ske flere gange. En ansøgning om forlængelse kan, bortset fra ganske særlige tilfælde, senest indgives ved udløbet af den tidligere godkendelse. Indgives ansøgning om for-længelse af godkendelse senest ved udløbet af den tidligere godkendelse, opretholdes godkendelsen, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt ansøg-ningen kan imødekommes.

Stk. 4. Er partianmeldelse ikke foretaget inden for den periode, hvor godkendelsen af partiets formu-lar til vælgererklæring og en eventuel forlængelse af denne gælder, jf. stk. 2 og 3, kan den, der har få-et partiets formular til vælgererklæring godkendt, tidligst indgive ansøgning om godkendelse af en formular med det samme partinavn et år efter udlø-bet af den tidligere godkendelse. Dette gælder dog ikke, hvis andre efter reglerne i § 12, jf. § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, i lov om valg til Folke-tinget, ikke kan få godkendt partinavnet.

Stk. 5. Vælgererklæringerne skal for at kunne medregnes være udfyldt med tydelig angivelse af vælgerens navn, personnummer og bopæl samt væ-re underskrevet og dateret af vælgeren personligt. Erklæringerne skal endvidere være forsynet med en attestation fra den kommune, hvor vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for at blive optaget på valglisten, om, at vælgeren ved er-klæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet. For vælgere, der alene har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 2, påføres at-

1. § 11, stk. 2, 1.-4. pkt., ophæves, og i stedet ind-sættes:

»Inden et nyt parti påbegynder indsamling af vælgererklæringer efter stk. 1, 2. pkt., skal parti-ets navn godkendes af det valgnævn, der er nedsat i henhold til § 17 i lov om valg til Folketinget. Godkendelsen gælder i tre år regnet fra godken-delsens dato.«

2. I § 11, stk. 2, 5. pkt., der bliver 3. pkt., ændres »en formular« til: »navnet«.

3. I § 11, stk. 3, 1. pkt., udgår »formularen og«.

4. I § 11, stk. 4, 1. pkt., ændres to steder »formu-lar til vælgererklæring« til: »navn«, og »en for-mular med det« udgår.

5. § 11, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Den, der har fået partiets navn godkendt, kan dog, uanset at der ikke er forløbet et år efter udlø-bet af den tidligere godkendelse, indgive ansøg-ning om godkendelse af samme partinavn, hvis andre efter reglerne i § 12, jf. § 13, stk. 1, nr. 2 og 5, og stk. 2, i lov om valg til Folketinget, ikke kan få godkendt partinavnet.«

6. § 11, stk. 5-8, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Vælgeren skal ved erklæringens afgi-velse opfylde betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet.

Stk. 6. En vælgererklæring er gyldig i 18 måne-der fra datoen for afgivelsen. Efter denne periode skal vælgererklæringen tilintetgøres, medmindre erklæringen er afgivet for et parti, som er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, jf. stk. 8. En vælger kan ikke afgive erklæring for et andet

testation af, at vælgeren opfylder betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet, dog af vedkommende danske repræsentation i det land, hvori de pågældende har bopæl. Hvis vælgeren er død efter erklæringens afgivelse, kan attestations dog ikke meddeles.

Stk. 6. En vælgererklæring medregnes dog ikke, såfremt den

1) er afgivet 1 år eller mere før anmeldelsen af partiet, jf. stk. 1, eller

2) er afgivet af en vælger, der allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt efter stk. 1.

Stk. 7. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommende valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 8. Økonomi- og indenrigsministeren skal opbevare vælgererklæringerne, så længe anmeldelsen gælder, og derefter tilintetgøre dem.

parti, så længe vælgerens erklæring efter 1. pkt. er gyldig, eller, når partiet er anmeldt efter stk. 1, så længe anmeldelsen af partiet er gyldig, jf. stk. 7. En vælger kan frem til tidspunktet for anmeldelsen af partiet trække sin erklæring tilbage. En vælgererklæring, der efter 4. pkt. er trukket tilbage, skal tilintetgøres.

Stk. 7. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommende valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 8. En gyldig vælgererklæring, som vælgeren ikke har trukket tilbage, jf. stk. 6, skal opbevares, så længe godkendelsen af partiets navn eller anmeldelsen af partiet gælder, og derefter tilintetgøres.

Stk. 9. Vælgererklæringer, der er indsamlet med henblik på anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, jf. stk. 1, må ikke anvendes til andet formål.

Stk. 10. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om udformning, indsamling, håndtering, kontrol og tilintetgørelse af vælgererklæringer for nye partier.

Stk. 11. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilknytning til regler fastsat i medfør af stk. 10 fastsætte regler om, at indsamlingen af vælgererklæringer skal ske ved brug af et digitalt system, som økonomi- og indenrigsministeren stiller til rådighed. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter i den forbindelse regler om

1) fritagelse af vælgere fra anvendelse af et digitalt system,

2) forløb af en periode mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af en erklæring, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt.,

3) indhentning af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) til brug for konstatering af, om den i stk. 5 nævnte betingelse er opfyldt,

4) behandling af de oplysninger, der indgår i det digitale system, herunder oplysninger, der indhentes fra Det Centrale Personregister (CPR), og

5) opbevaring og tilintetgørelse af oplysninger, jf. stk. 6 og 8.«

Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 4

Stk. 1. Vælgererklæringer, som er indsamlet før lovens ikrafttræden, mister ikke deres gyldighed som følge af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Vælgererklæringer, som er afgivet tidligst et år før lovens ikrafttræden til brug for anmeldelse af et nyt parti, der ønsker at deltage i Europa-Parlamentsvalg, er gyldige i 18 måneder fra erklæringernes afgivelse.

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte overgangsregler, herunder regler om partiernes mulighed for efter lovens ikrafttræden uden brug af det digitale system at indlevere vælgererklæringer, der er indsamlet før lovens ikrafttræden.